

Finanstilsynet
 Århusgade 110
 2100 København Ø

Sammenskrivning af det anmeldte det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 2, stk. 8, jf. § 2, stk. 9, i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal livsforsikringssselskabet hvert år inden udgangen af juni indsende en sammenskrivning af selskabets samlede gældende anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal inkludere alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af det foregående år. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed må ikke indeholde tidligere anmeldte regler og satser, der ikke længere er gældende ved udgangen af det foregående år. Ved livsforsikringssselskaber forstås: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
23. juni 2017.
Livsforsikringssselskabets navn
Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører.
Offentlig tilgængelighed
Det sammenskrevne samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed er offentlig tilgængeligt, medmindre livsforsikringssselskabet hér angiver, at grundlaget m.v. indeholder dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige, og tillige indsender et ekstra eksemplar af det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet, hvor disse dele er udeladt, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 9,
Det tekniske grundlag indeholder ikke dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige.
Sammenskrevet gældende anmeldt teknisk grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed
Livsforsikringssselskabet skal angive en sammenskrivning af det samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9.
Det sammenskrevet tekniske grundlag er vedlagt.
Navn
Angivelse af navn
Karin Elbæk Nielsen
Dato og underskrift
23. juni 2017
Navn
Angivelse af navn

Søren Andersen
Dato og underskrift
23. juni 2017

Pensionskassen
for Teknikum- og Diplomingeniører

Teknisk grundlag
1. januar 2017

Indhold

1	Indledning	5
1.1	Regulativer	5
1.2	Oversigt over tegningsgrundlag	9
2	Risikoelementer	10
2.1	Aldersberegning og interpolation	10
2.2	Dødelighed	10
2.3	Invaliditet	12
2.4	Kollektive ægtefællepensioner	12
2.5	Kollektive børnerenter	14
3	Rente	15
3.1	Teknisk rente	15
3.2	Omregningsrente	15
3.3	Kombineret omkostnings- og sikkerhedstillæg	15
3.4	Opgørelsesrente	15
4	Nettogrundlag	16
4.1	Nettopassiv	16
4.2	Aktiv	16
4.3	Nettobidrag	16
4.4	Nettoindskud	16
4.5	Nettoreserve	16
4.6	Generelle begrænsninger	16
4.7	Passiv for tilknyttede kollektive ydelser efter medlemmets pensionering	16
5	Bruttogrundlag	17
5.1	bidrag og indskud	17
5.2	Bruttobidrag	17
5.3	Bruttoindskud	17
5.4	Fripolice	18
5.5	Tilbagekøbsværdi	18
5.6	Omvalgsbonus	20
5.7	Administrationsreserve	21
5.8	Genforsikring	21
6	Grundformer	22
6.1	Oversigt over risikoparametre	22
6.2	Oversigt over grundformer	22
6.3	Numeriske metoder	23
6.4	Kapitalværdier uden forsikringselementer	24
6.5	Kapitalværdier for etlivsforsikring uden invaliditetsydelse	25
6.6	Kapitalværdier for etlivsforsikring med invaliditetsydelse	27
6.7	Kapitalværdier for tolivsforsikringer uden invalideydelse	30
6.8	Kollektive forsikringer uden invalideydelser	31
6.9	Kollektive forsikringer med invalideydelser	37
7	Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko	39
8	Tilladte forsikringsformer	40
8.1	Omregning af ydelser til faldende ydelsesforløb	40

8.2	Opsparingsordning	40
8.3	Alderssum	40
9	Gruppeliv	42
9.1	Dækninger	42
9.2	Bidraget	42
9.3	Forsikringsmæssige hensættelser	42
10	Genforsikring	44
11	Principper for egenkapitalforrentning	45
12	Pensionsmæssige hensættelser	46
12.1	Indledning	46
12.2	Bedste skøn for garanterede betalingsstrømme	46
12.3	Risikomargen	48
12.4	Pensionsmæssige hensættelser for Garantiordningen	48
12.5	Pensionsmæssige hensættelser for Seniorordningen	49
12.6	Pensionsmæssige hensættelser for Markedsrenteordningen	50
12.7	Parametre	51
13	Overskudsregulativ for forsikringsklasse III	53
13.1	Seniorordningen	53
14	Kontributionsgrupper	54
14.1	Opdeling i kontributionsgrupper	54
14.2	Beregning af det realiserede resultat	54
14.3	Risikoforrentning	56
14.4	Det beregningsmæssige kontributionsprincip	56
14.5	Skift af kontributionsgruppe	58
15	Bonusregulativ	59
15.1	Generelle regler	59
15.2	De enkelte elementer af bonus	59
15.3	Kontofremregning	60
15.4	Beregning af bonus	60
15.5	Anvendelse af bonus	61
15.6	Bonus efter påbegyndelse af pensionsudbetaling	61
16	Satsbilag til Beregningsgrundlag og Bonusregulativ - 2017	62
17	Satser til opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser	68
17.1	Rente	68
17.2	Dødelighedforudsætninger	68
17.3	Invaliditetsforudsætninger	69
17.4	Kollektive elementer	69
17.5	Omkostninger	69
17.6	Genkøb- og fripolice	69
17.7	PVFP	72
18	Jobskifteaftalen	73
18.1	Anvendelsesområde	73
18.2	Definitioner	73

18.3	Betingelser for overførsler	73
18.4	Karenstid	74
18.5	Overførsel - helbred	74
18.6	Oplysninger	75
18.7	Fratrædelse	75
18.8	Procedure for overførslen	75
18.9	Tidpunkter for overførslen	75
18.10	Afgivelse af oplysninger	75
18.11	Morarente	75
18.12	Tilskrivning af morarente	76
18.13	Værdi af overførsel	76
18.14	Risiko	76
18.15	Modtagelse af pensionsmidler	77
18.16	Ydelser	77
18.17	Andre aftaler	77
18.18	Aftalens indgåelse	77
18.19	Opsigelse af aftalen	77
18.20	Ikrafttrædelse og revision	77
19	Virksomhedsomdannelsesaftalen	79
19.1	Anvendelsesområde	79
19.2	Afgrænsning af anvendelsesområde	80
19.3	Definitioner	80
19.4	Betingelser for overførsler	81
19.5	Karenstidsbestemmelser	82
19.6	Forudsætning	82
19.7	Helbreds vurdering	82
19.8	Procedure for overførslen	83
19.9	Opgørelse af pensionsordningen og overførsel af pensionsmidlerne	85
19.10	Overførsel, morarente	85
19.11	Pensionsmidlerne, der overføres	85
19.12	Vilkår for overførsel	87
19.13	Andre aftaler	87
19.14	Tilslutning til aftalen	87
19.15	Opsigelse af aftalen	87
19.16	Ikrafttrædelse og revision	88

1 Indledning

Dette tekniske grundlag, herefter beregningsgrundlag, er en sammenskrivning af tidligere anmeldelser indsendt til Finanstilsynet inden 31. december 2016. Gruppeliv har nu fået et selvstændigt afsnit og opgørelsen af gruppelivshensættelsen er indarbejdet.

De satser, der henvises til i grundlaget, fremgår af det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte 'Satsbilag til Beregningsgrundlag og Bonusregulativ', herefter kaldet satsbilaget.

Satserne fastsættes forud for en kalendermåned ad gangen, og gælder uændret resten af kalenderåret, medmindre der i mellemtiden finder en ny fastsættelse sted.

Pensionskassens medlemmer er opdelt i 4 grupper efter indtrædelsestidspunkt med hvert sit pensionsregulativ:

Regulativ	Indtrædelsestidspunkt
I	31.12.1996
II	01.01.1997 - 30.06.1999
III	01.07.1999 - 30.06.2011
IV	01.07.2011

For de af regulativ III og IV omfattede medlemmer kan der, under iagttagelse af de særskilt anmeldte regler for ændring af beregningsgrundlag, på fremtidige tidspunkter ændres i beregningsgrundlaget, således at hidtidigt erhvervede rettigheder ændres.

1.1 Regulativer

ISP policer består af en eller flere af regulativerne I, II, III eller IV. Policertegnet frem til 1.1.1997 blev omfattet af regulativ I. I perioden 1.1.1997 - 30.6.1999 blev nytegnede policer omfattet af regulativ II, mens policer i perioden 1.7.1999 - 30.6.2011 blev omfattet af regulativ III. Siden 1.7.2011 er alle nytegnede policer blevet omfattet af regulativ IV.

1.1.1 Afdelinger

Til hvert regulativ er der tilknyttet afdeling 1 eller afdeling 2. På regulativ IV er også tilknyttet afdeling 3.

Afdeling 1 omfatter medlemmer, der er optaget på almindelige vilkår, og som er under 60 år på optagelsestidspunktet, mens afdeling 2 omfatter medlemmer på skærpede vilkår eller medlemmer, der er fyldt 60 år på optagelsestidspunktet.

Afdeling 3 på regulativ IV er et regulativ med udelukkende opsparingsprodukter, hvor der ikke er nogen risikoprodukter, ej heller bidragsfritagelse. Medlemmer optages uanset alder og helbredsmæssig status.

1.1.2 Overblik over regulativer

Regulativ I, afd1:

- Alderssum
- Livsvarig livrente

- Invaliderende
- Bidragsfritagelse ved erhversudygtighed og ved invaliditet
- Ugiftetillæg
- Livsvarig ægtefællepension (beregnet med giftesandsynlighed)
- Børnerente – ved invaliditet eller død – til barnets fyldt 24. år
- Bidragsfri dækning

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Beregning af ydelser sker på grundlag af et forventet fremtidigt månedligt bidrag.

Regulativ I, afd2: (Opsparingsafdelingen)

- Alderssum
- Livsvarig livrente
- Invaliderende
- Ugiftetillæg
- Livsvarig ægtefællepension
- Børnerente – ved invaliditet eller død – til barnets fyldt 24. år

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Når et medlem i Opsparingsafdelingen dør anvendes det opsparede beløb til at købe ydelser svarende til ydelserne for medlemmer i den ordinære afdeling.

Regulativ II, afd1:

- Alderssum
- Livrente
- Invaliderende
- Bidragsfritagelse ved erhversudygtighed og ved invaliditet
- Livsvarig ægtefællepension (med mulighed for omvalg til 10-årig eller fravalg)
- Børnerente ved død – til barnets fyldt 21. år
- Bidragsfri dækning

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Beregning af ydelser sker på grundlag af et forventet fremtidigt månedligt bidrag.

Regulativ II, afd2:

- Alderssum
- Livrente

- Bidragsfritagelse ved erhvervsudygtighed
- Bidragsfritagelse ved invaliditet
- Bidragsfri dækning

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Beregning af ydelser sker på grundlag af et forventet fremtidigt månedligt bidrag.

Regulativ III, afd1:

- Alderssum
- Livrente
- Invaliderende
- Bidragsfritagelse ved erhvervsudygtighed og invaliditet
- 10-årig ægtefællepension (evt. fravalg efter fyldte 60. år eller forlængelse af udbetalingsperioden)
- Børnerente ved død – til barnets fyldt 21. år
- Bidragsfri dækning
- Supplerende livrente med garanti
- Supplerende livrente uden garanti

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Beregning af ydelser sker på grundlag af et forventet fremtidigt månedligt bidrag.

Regulativ III, afd2:

- Alderssum
- Livrente
- Invaliderende
- 10-årig ægtefællepension (evt. fravalg efter fyldte 60. år eller forlængelse af udbetalingsperioden)
- Børnerente ved død – til barnets fyldt 21. år
- Bidragsfri dækning
- Supplerende livrente med garanti
- Supplerende livrente uden garanti

Pr. 1. januar 2013 kan der ikke længere indbetales til alderssummen.

Beregning af ydelser sker på grundlag af den til enhver tid opgjorte reserve.

Regulativ III, afd1 og afd2:

De supplerende livrenter under Regulativ III, afdeling 1 henholdsvis 2 nytregnes ikke mere. Ordet

”Garanti” består i, at man er garanteret en 10-årig udbetaling, som i øvrigt kan vælges om til en livsvarig udbetaling på udbetalingstidspunktet. Medlemmet skal på tegningstidspunktet beslutte, om livrenten skal tegnes med eller uden garanti. Hvis udbetalingsperioden bliver ændret, vil en tilknyttet tegnet garanti også blive ændret. De første supplerende livrenter, der blev tegnet, blev tegnet på et garanteret grundlag, men siden hen blev de tegnet på et markedsrentegrundlag.

Regulativ IV, afd1:

- Ratepension for 1/3 af bidraget – kan vælges til livrente
- Livrente
- Invaliderende
- 10-årig ægtefællepension
- Børnerente ved død – 21 år
- Bidragsfritagelse
- Bidragsfri dækning

Regulativ IV, afd2:

- Ratepension for 1/3 af bidraget – kan vælges til livrente
- Livrente
- Invaliderende
- 10-årig ægtefællepension
- Børnerente ved død – 21 år
- Bidragsfritagelse

Regulativ IV, afd3:

- Ratepension
- Kapitalpension
- Livrente med depotsikring
- Livrente uden depotsikring
- Overløbslivrente med depotsikring (fra skat 2 og skat 3)
- Overløbslivrente uden depotsikring (fra skat 2 og skat 3)

På de to sidstnævnte sker der direkte overløb fra skat 2 eller 3 til skat 1.

Regulativ I, II, III og IV:

Til alle regulativer er der endvidere knyttet gruppelevsdekninger:

- Dækning ved død

- Dækning ved invaliditet
- Dækning ved kritisk sygdom
- Ulykkesforsikring

Medlemmer, der er optaget i afdeling 1 i en af de nævnte regulativer, får de høje gruppelivsdækninger til det høje bidrag, men kan vælge lave dækninger til det lave bidrag. Medlemmer i afdeling 2 får de lave dækninger til det høje bidrag. Bidrag og dækninger fremgår af satsbilag. Bidraget til gruppelivsdækninger trækkes månedligt via reduktion i bonusregnskabet.

1.2 Oversigt over tegningsgrundlag

Der er p.t. fem garanterede grundlag (4,25 %, 2,5 %, 2 %, 1 % og 0,25 %), samt et grundlag for Seniorordningen og et grundlag for Markedsrenteordningen. Nedenfor er angivet, hvilke tegningsgrundlag, der er tilknyttet de ovenfor nævnte regulativer. Datoerne er medlemmernes optagelsesdatoer.

Regulativ	Startdato	Slutdato	Dødelighed	Dødelighed*	Dødelighed**	Dødelighed***
I						
Garanteret		31.12.1996	P66(4,25%)	ISP01U(2%)	ISP01U(1%)	ISP14U(0,25%)
Markedsrente			ISP01U(4,25%)			
Seniorordning			ISP01U(3%)			
II						
Garanteret	01.01.1997	30.06.1999	P66(2,5%)	ISP01U(2%)	ISP01U(1%)	ISP14U(0,25%)
Markedsrente			ISP01U(4,25%)			
Seniorordning			ISP01U(3%)			
III						
Garanteret	01.07.1999	31.12.2000	P66 $\frac{1}{2}$ MK(2%)	ISP01U(2%)	ISP01U(1%)	ISP14U(0,25%)
Garanteret	01.01.2001	31.12.2006	ISP01U(2%)		ISP01U(1%)	ISP14U(0,25%)
Markedsrente	01.01.2007	31.06.2011	ISP01U(4,25%)			
Seniorordning			ISP01U(3%)			
IV						
Markedsrente	01.07.2011		ISP01U(4,25%)			

Regulativ	invaliditet	Invaliditet*	Invaliditet**	Invaliditet***.
I				
Garanteret rente	G82(4,25%)	GA82M(2%)	GA82M(1%)	GA82M(0,25%)
Markedsrente	GA82M(4,25%)			
II				
Garanteret rente	G82(2,5%)	GA82M(2%)	GA82M(1%)	GA82M(0,25%)
Markedsrente	GA82M(4,25%)			
III				
Garanteret rente	GA82(2%)		GA82M(1%)	GA82M(0,25%)
Garanteret rente	GA82(2%)		GA82M(1%)	GA82M(0,25%)
Markedsrente	GA82M(4,25%)			
IV				
Markedsrente	GA82M(4,25%)			

*Grundlag gældende ved indskud, bidragsstigning og bonustilskrivning fra 1.1.2001 til 31.12.2010.

**Grundlag gældende ved indskud, bidragsstigning og bonustilskrivning fra 1.1.2011 til 31.12.2014.

***Grundlag gældende ved indskud, bidragsstigning og bonustilskrivning fra 1.1.2015.

Der kan desuden være forskel i gifteintensiteter og forældreskabshyppigheder.

I tilknytning til Markedsrenteordningerne har det i en periode været muligt at vælge sig over på Seniorordningen. Seniorordningen er et markedsrenteprodukt med en ydelsesgaranti for så vidt angår renteelementet, der sikrer at ydelsen aldrig kan blive mindre, end ydelsen regnet med en opgørelsesrente på 2 %. Betalingen herfor fremgår af satsbilaget.

2 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en mand.

y betegner fyldt alder for en kvinde.

μ betegner dødsintensiteten.

2.1 Aldersberegning og interpolation

Alderen beregnes i hele år og måneder med udgangspunkt i den første i måneden efter fødselsmåneden.

Hvis alderen ikke er hel på beregningstidspunktet, beregnes passiv og bidragbetalingsrente ved lineær interpolation.

2.2 Dødelighed

Regulativ I og II:

For mandlige forsikrede/forsørgere benyttes dødelighedstavlen P66M.

For kvindelige forsikrede/forsørgere benyttes dødelighedstavlen P66K.

For mandlige forsørgede benyttes dødelighedstavlen L66M.

For kvindelige forsørgede benyttes dødelighedstavlen L66K.

Dødsintensiteten P66M er givet ved:

$$\mu_x = 0,00625 + 10^{5,54567+0,042 \cdot x-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,05$

Dødsintensiteten P66K er givet ved:

$$\mu_y = 0,000250 + 10^{5,37767+0,042 \cdot y-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,03$

Dødsintensiteten L66M er givet ved:

$$\mu_x = 0,000250 + 10^{5,37767+0,042 \cdot x-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,05$

Dødsintensiteten L66K er givet ved:

$$\mu_y = 0,000250 + 10^{5,54567+0,042 \cdot y-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,03$

Regulativ III:

For mænd og kvinder benyttes dødelighedstavlen $P66\frac{1}{2}(M+K)$.

Dødsintensiteten $P66\frac{1}{2}(M+K)$ er givet ved:

$$\mu_x = 0,0004375 + 10^{5,46167+0,042 \cdot x-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,05$

Regulativ I, II, III og IV:

For regulativ IV samt til indskud, bidragsstigninger samt bonustilskrivning fra 1. januar 2001 til 31. december 2014 på regulativ I, II og III benyttes dødelighedstavlen ISP01U for både mænd og kvinder.

Dødsintensiteten ISP01U er givet ved:

$$\mu_x = 0,0005 + 10^{5,3+0,042 \cdot x-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,05$

Til indskud, bidragsstigninger samt bonustilskrivning fra 1. januar 2015 på regulativ I, II og III benyttes dødelighedstavlen ISP14U for både mænd og kvinder.

Dødsintensiteten ISP14U er givet ved:

$$\mu_x = 0,0006 + 10^{5,19+0,04 \cdot x-10}$$

For ydelser til forældreløse benyttes $\omega = 0,05$

2.3 Invaliditet

μ^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid.

μ^{ad} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til død.

μ^{id} betegner intensiteten for overgang fra invalid til død.

Regulativ I og II:

For mænd benyttes invaliditetstavlen GA82M

For kvinder benyttes invaliditetstavlen GA82K

Invalideintensiteten GA82M er givet ved:

$$\begin{aligned}\mu_x^{ai} &= 0,0004 + 10^{4,54+0,06 \cdot x-10} \\ \mu_x^{ad} &= \mu_x^{id} = \mu_x\end{aligned}$$

Invalideintensiteten GA82K er givet ved:

$$\begin{aligned}\mu_y^{ai} &= 0,0006 + 10^{4,71609+0,06 \cdot x-10} \\ \mu_y^{ad} &= \mu_y^{id} = \mu_y\end{aligned}$$

Regulativ III og IV:

For mænd benyttes invaliditetstavlen GA82M

For kvinder benyttes invaliditetstavlen GA82M

Invalideintensiteten GA82M er givet ved:

$$\begin{aligned}\mu_x^{ai} &= 0,0004 + 10^{4,54+0,06 \cdot x-10} \\ \mu_x^{ad} &= \mu_x^{id} = \mu_x\end{aligned}$$

Regulativ I og II:

For mænd og kvinder benyttes invaliditetstavlen ISP01U = GA82M til nytægning, indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning fra 1. januar 2001 til 31. december 2014.

For mænd og kvinder benyttes invaliditetstavlen ISP14U = GA82M til indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning fra 1. januar 2015.

Invalideintensiteten GA82M er givet ved:

$$\begin{aligned}\mu_x^{ai} &= 0,0004 + 10^{4,54+0,06 \cdot x-10} \\ \mu_x^{ad} &= \mu_x^{id} = \mu_x\end{aligned}$$

2.4 Kollektive ægtefællepensioner

U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.

G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigede forhold med en pensionsberettiget person.

γ betegner intensiteten for overgang fra U til G

σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

λ betegner fordelings middelværdi
 s betegner fordelings spredning.

Regulativ I og II:

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med mandlig forsørger

$$\begin{aligned}\gamma_x &= 0,15 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-28)^2}{20 \cdot (x-15)} && \text{for } x > 15; \gamma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \sigma_x &= 0,012 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-15)^2}{1600} && \text{for } x > 15; \sigma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \lambda_x &= 0,615 \cdot x + 8 \\ s_x &= \left(0,21 - \frac{1}{x-10}\right) \cdot x\end{aligned}$$

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med kvindelig forsørger

$$\begin{aligned}\gamma_y &= 0,13 \cdot 10 \cdot \frac{-(y-24)^2}{20 \cdot (y-12)} && \text{for } y > 12; \gamma_y = 0 \text{ for } y \leq 12 \\ \sigma_y &= 0,02 \cdot 10 \cdot \frac{-(y-12)^2}{2100} && \text{for } y > 12; \sigma_y = 0 \text{ for } y \leq 12 \\ \lambda_y &= 0,915 \cdot y + 4 \\ s_y &= \left(0,21 - \frac{1}{y-7}\right) \cdot y\end{aligned}$$

Regulativ III og IV:

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med mandelig eller kvindelig forsørger

$$\begin{aligned}\gamma_x &= 0,13 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-28)^2}{20 \cdot (x-15)} && \text{for } x > 15; \gamma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \sigma_x &= 0,02 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-15)^2}{1600} && \text{for } x > 15; \sigma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \lambda_x &= 0,615 \cdot x + 8 \\ s_x &= \left(0,21 - \frac{1}{x-10}\right) \cdot x\end{aligned}$$

Regulativ I og II:

For mænd og kvinder benyttes følgende risikoelementer for kollektiv ægtefællepension til nytægning, indskug, bidragsforhøjelser og bonustilskrivning fra 1. januar 2001.

$$\begin{aligned}\gamma_x &= 0,13 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-28)^2}{20 \cdot (x-15)} && \text{for } x > 15; \gamma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \sigma_x &= 0,02 \cdot 10 \cdot \frac{-(x-15)^2}{1600} && \text{for } x > 15; \sigma_x = 0 \text{ for } x \leq 15 \\ \lambda_x &= 0,615 \cdot x + 8 \\ s_x &= \left(0,21 - \frac{1}{x-10}\right) \cdot x\end{aligned}$$

2.5 Kollektive børnerenter

Regulativ I og II:

Risikoelementer for kollektiv børnerenter med mandlig forsørger

$$c_x = \begin{cases} 0 & , x \leq 15 \\ 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{11(x-15)}} & , x > 15 \end{cases}$$

Risikoelementer for kollektiv børnerenter med kvindelig forsørger

$$c_y = \begin{cases} 0 & , y \leq 12 \\ 0,13 \cdot 10^{\frac{-(y-24)^2}{7(x-12)}} & , y > 12 \end{cases}$$

Regulativ III og IV:

Risikoelementer for kollektiv børnerenter med mandlig eller kvindelig forsørger

$$c_x = \begin{cases} 0 & , x \leq 15 \\ 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{11(x-15)}} & , x > 15 \end{cases}$$

Regulativ I og II:

For mænd og kvinder benyttes følgende risikoelementer for kollektiv børnepension til nytegning, indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning fra 1. januar 2001.

$$c_x = \begin{cases} 0 & , x \leq 15 \\ 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{11(x-15)}} & , x > 15 \end{cases}$$

3 Rente

3.1 Teknisk rente

Regulativ I:

Den tekniske rente udgør 4,25 % pa.

Regulativ II:

Den tekniske rente udgør 2,50 % pa.

Regulativ III:

Den tekniske rente udgør 2,00 % pa.

Regulativ I, II, III:

Pr. 1.1.2001 benyttes tekniske rente på 2,00 % p.a. til nyttegning, indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning i forsikringsklasse I på grundlaget ISP01U.

Pr. 1.1.2011 benyttes tekniske rente på 1,00 % p.a. til indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning i forsikringsklasse I på grundlaget ISP01U.

Pr. 1.1.2015 benyttes tekniske rente på 0,25 % p.a. til indskud, bidragsstigninger og bonustilskrivning i forsikringsklasse I på grundlaget ISP14U.

3.2 Omregningsrente

For seniorordninger anvendes en omregningsrente på 3 % pa.

For markedsrenteordninger anvendes en omregningsrente på 4,25 % pa.

Det er ikke længere muligt i forbindelse med overgang til aktuel pension at vælge sin forsikring omregnet til en højere startydelse med faldende ydelsesforløb ved anvendelse af en omregningsrente. Der findes imidlertid en række policer, som har omregningsrente, hvor disse har valgt det inden 1.7.2012.

Omregningsrentens maksimale størrelse fremgår af satsbilaget.

3.3 Kombineret omkostnings- og sikkerhedstillæg

Kombineret omkostnings- og sikkerhedstillæg udgør 0 % pa.

3.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten i er lig den tekniske rente.

4 Nettogrundlag

4.1 Nettopassiv

Ved nettopassivet for en pensionsdækning eller pensionsdækningsdel forstås kapitalværdien af alle pensionskassens øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser.

Passivet udgør kapitalværdien af 12 gange den månedlige ydelse.

4.2 Aktiv

Ved aktivet for en pensionsdækning eller en pensionsdækningsdel forstås kapitalværdien af alle fremtidige nettobidrag.

Aktivet udgør kapitalværdien af 12 gange det månedlige nettobidrag.

4.3 Nettobidrag

Nettobidraget bestemmes som forholdet mellem nettopassivet og aktivet, begge dele beregnet ved tegningen.

4.4 Nettoindskud

Nettoindskuddet I^N bestemmes som nettopassivet ved tegningen.

4.5 Nettoreserve

Nettoreserven beregnes som nettopassivet fratrukket aktivet.

4.6 Generelle begrænsninger

En forsikring må ikke opbygges således, at dens nettoreserve på noget tidspunkt kan blive negativ.

En forsikring, der indeholder invaliditetsydelse, må ikke være således opbygget, at nettoreserven kan falde ved invaliditetens indtræden, eller således opbygget, at nettoreserven kan stige ved reaktivering.

4.7 Passiv for tilknyttede kollektive ydelser efter medlemmets pensionering

For alle alderspensionister, uanset ægteskabelig status, også ved opsparingsordninger, anvendes passiv for kollektiv ægtefællepension til den regulativmæssigt forudsatte ægtefællepension, mens passivet for eventuelle børnepensioner, der udløses ved medlemmets død, sættes til 0.

5 Bruttogrundlag

5.1 bidrag og indskud

Ved bidrag forstås enhver fremtidig i policen forudsat indbetaling.

Andre indbetalinger er indskud.

Det mindste bidrag, der kan indbetales pr. måned udgør M1 kr. for en ren opsparingsordning og M2 kr. for andre ordninger. Satserne M1 og M2 er angivet i satsbilaget.

5.2 Bruttobidrag

Regulativ I:

Ratebidrag $\frac{p}{12}$, der forfalder månedligt forud, beregnes ved formlen:

$$\frac{p}{12} = \frac{\bar{\pi}}{0,92 \cdot 12}$$

Regulativ II, III, IV, ISP01U, ISP14U:

Ratebidrag $\frac{p}{12}$, der forfalder månedligt forud, beregnes ved formlen:

$$\frac{p}{12} = \frac{\bar{\pi}}{0,935 \cdot 12}$$

5.3 Bruttoindskud

Regulativ I:

Bruttoindskuddet I^B beregnes ved

$$I^B = \frac{1}{0,97} \cdot I^N$$

Ved modtagelse af overførsel i henhold til overførselsaftalerne er bruttoindskud lig nettoindskud.

Regulativ II, III, IV, ISP01U, ISP14U:

Bruttoindskuddet I^B beregnes ved

$$I^B = \frac{1}{0,935} \cdot I^N$$

Ved modtagelse af overførsel i henhold til overførselsaftalerne er bruttoindskud lig nettoindskud.

Ved gruppevis indtrædelse i henhold til overenskomst kan bruttoindskud sættes lig nettoindskud, såfremt en konkret omkostningsvurdering måtte tilsi dette.

5.4 Fripolice

Fripolice beregnes således, at nettopassivet af denne bliver lig med nettoreserven før nedskrivning til fripolice.

5.5 Tilbagekøbsværdi

Tilbagekøbsværdien udgør forsikringens nettoreserve, jf. 4.5 , efter omkostningsfradrag, jf. 5.5.1, og værnsfradrag, jf. 5.5.2.

5.5.1 Omkostninger

Omkostninger udgør GEBYR, jf. satsbilaget.

Såfremt der gælder særlige omkostningssatser for medlemmer med garanti tilvalgt, fremgår det af Satsbilaget.

Omkostningerne kan ved gruppevis udtrædelse i henhold til overenskomst bortfalde, såfremt en konkret omkostningsvurdering måtte tilsige dette.

Omkostningerne bortfalder ved overførsel til Danske Civil- og Akademiingeniørers Pensionskasse.

5.5.2 Værnsregler

De nedenfor specificerede kursværnsregler skal sikre, at der ikke udtræder enkelte forsikrede, eller grupper af forsikrede, der sandsynliggør en udvælgelse til væsentlig ugunst for pensionskassens tilbageblivende forsikrede.

Omkostningsværn

Pensionskassen har ikke beregnede eller bogførte erhvervsomkostninger, hvorfor der ikke er noget omkostningsværn.

Kursværn (Forrentningsværn)

Hvis pensionskassens samlede frie reserver opgjort til markedsværdi er negative, reduceres godtgørelsen til den værdi, der forholdsmæssigt er dækning for. Reduktionsfaktoren beregnes hver måned, nedrundes til en hel procentsats.

Depotrenteværn (Forrentningsværn)

Hvis pensionskassens depotrente, jfr. bonusregulativet, er mindre end opgørelsesrenten, reduceres godtgørelsen med den herved fremkomne negative bonus.

Kollektivt Værn (Risikoværn)

Hvis medlemmet på beregningstidspunktet for godtgørelsen er fyldt 54 år, tages der ved beregningen af godtgørelsen af kollektive gifte- og ugiftedækninger hensyn til medlemmets ægteskabelige stilling. Der gælder her særligt, at hvis medlemmet har anmeldt en samlever, anses medlemmet i relation til nærværende bestemmelse for ugift. (Der kan i visse situationer blive tale om et værnstillæg i stedet for et værnsfradrag).

Ved gruppevis udtrædelse i henhold til overenskomst kan samtlige kollektive gifte- og ugiftedækninger beregnes kollektivt uafhængigt af ægteskabelig status, såfremt en konkret risikovurdering måtte tilsige dette.

Helbredsvern (Risikoværn)

Hvis forskellen mellem nettopassivet ved død og nettoreserven er negativ, skal der afgives helbredsoplysninger (lægeattest og HIV-attest). Hvis disse helbredsoplysninger ikke er tilfredsstillende, kan udtrædelse ikke finde sted.

Dette værn finder kun anvendelse, i det omfang der i pensionsregulativerne er hjemmel hertil.

Ved gruppevis udtrædelse i henhold til overenskomst kan kravet om helbredsoplysninger bortfalde, såfremt en konkret risikovurdering måtte tilsige dette.

5.5.3 Nettoreserve til brug for tilbagekøbsværdi eller overførsel

En policies nettoreserve til brug for tilbagekøbsværdi eller overførsel fradrages yderligere det kronebeløb, som reserven pr. 1.1.1999 måtte være forøget med ved ændringen af beregningsgrundlaget. Ved delvis tilbagekøb eller overførsel beregnes fradraget pro rata.

5.5.4 Regler vedrørende tilsagn om udbetaling af tilbagekøbsværdi for forsikringer i kollektive ordninger

Der kan gives tilsagn om, at tilbagekøbsværdien, såfremt forsikrede fratræder sin stilling, kan udbetales, hvis betingelserne i det pågældende pensionsregulativ er opfyldt.

5.5.5 Tilbagekøbsværdi ved pensionskassens foranledning

Ved påbegyndelse af pensionsudbetaling, hvor det årlige pensionsbeløb er mindre end den i Pensionsbeskatningslovens § 29 stk.3 anførte beløbsgrænse, tilbyder pensionskassen medlemmet at udtræde med en udtrædelsesgodtgørelse, der beregnes uden omkostnings- eller værnsfradrag. Pensionskassen kan beslutte at suspendere sådanne tilbud.

Ved påbegyndelse af pensionsudbetaling, hvor det årlige pensionsbeløb er mindre end den i satsbilaget anførte bagatelgrænse, foretager pensionskassen udbetaling af udtrædelsesgodtgørelsen, der beregnes uden omkostnings- eller værnsfradrag.

5.5.6 Overførselsaftaler

Pensionskassen har tilsluttet sig "Aftale om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med en forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger)"

I tilfælde af jobskifte, hvor ovenstående regler ikke kan finde anvendelse, gælder de overførselsregler, der er gengivet i Finanstillsynets beretning for 1988, Bilag 2, side 12-15.

Pensionskassen har tilsluttet sig "Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser mv." Det skal dog bemærkes, at anvendelse af disse regler forudsætter, at der ikke sker en tilsidesættelse af de generelle principper i lov om finansiel virksomhed og pensionskassens tekniske grundlag. Således skal det ved en aktuarmæssig vurdering kunne godtgøres, at der ved overførsel ikke sker en udvælgelse eller på anden måde en forskelsbehandling til væsentlig ugunst for nær-værende pensionskasses medlemmer i øvrigt.

Det samlede kompleks af regler betegnes i nærværende beregningsgrundlag "overførselsaftalerne". Aftalerne fremgår af afsnit 18 og 19.

5.5.7 Tilbagekøbsværdi ved overførsel

Ved afgivelse af overførsel i henhold til overførselsaftalerne, beregnes tilbagekøbsværdien uden omkostninger, men med fradrag for værnsregler.

5.6 Omvalgsbonus

Ved omvalg til markedsrente i forsikringsklasse III fra pensionsordninger i forsikringsklasse I (Garantiordning) eller fra Seniorordningen i forsikringsklasse III får medlemmerne overført den økonomiske værdi til markedsrente. Den økonomiske værdi for pensionsordninger i Garantiordningen er beskrevet i afsnit 5.6.1, mens den økonomiske værdi for Seniorordningen er beskrevet i afsnit 5.6.2.

5.6.1 Omvalg fra garanteret ordning (forsikringsklasse I)

For en police i , der kommer fra rentegruppe j , og som vælger fra garanterede ordning i forsikringsklasse I til forsikringsklasse III, udgør den økonomiske værdi:

$$\begin{aligned} \text{Økonomisk værdi}_i &= \text{RH}_i + (\text{AKV}_i - (\text{RH}_i + \text{AKV}_i) \cdot (1 - \text{OKV}_j) - \text{SF}_i \\ &\quad + \text{maks}(\text{KB}_i - \text{SB}_i, 0)) / (1 - \text{PAL sats}) - \text{GEBYR OMVALG} \end{aligned}$$

Hvor

RH_i	Det i 'te medlems retrospektive hensættelse
AKV_i	Akkumuleret værdiregulering for den i 'te police
OKV_j	Omvalgskursværn for den j 'te rentegruppe
SF_i	Sikkerhedsfradrag for den i 'te police
KB_j	Den i 'te polices kollektive bonuspotentiale i den rentegruppe i 'te police tilhører
SB_i	Skyldig bonus for i 'te police

Den akkumulerede værdiregulering for den i 'te police opgøres individuelt som livsforsikringshensættelsen, regnet som garanterede ydelser (GY) og individuelle bonushensættelser (BP og BFY) efter den tidligere regnskabsbekendtgørelse fratrukket den retrospektive hensættelse. Den akkumulerede værdiregulering er beregnet ud fra det på omvalgstidspunktet gældende markedsværdigrundlag. For forsikringer oprindeligt tegnet på fælleskønsgrundlag afspejler den akkumulerede værdiregulering dog en fælleskønsfordeling. For forsikringer oprindeligt tegnet på fælleskønsgrundlag udgør den akkumulerede værdiregulering gennemsnittet af den akkumulerede værdiregulering regnet ud fra markedsværdigrundlaget for en kvinde og markedsværdigrundlaget for en mand.

Omvalgskursværnet beregnes for hver rentegruppe (OKV_j) som forholdet mellem pensionshensættelser efter anvendelse af bonuspotentiale på hvilende policer for rentegruppen og pensionshensættelser før anvendelse af bonuspotentiale på hvilende policer for rentegruppen. Pensionskassen har på nuværende tidspunkt ikke kursværn.

Sikkerhedsfradraget består af et finansielt fradrag, der udgør en procentsats af den akkumulerede værdiregulering fratrukket omvalgskursværn. Procentsatsen fremgår af satsbilaget.

For rentegrupperne beregnes det enkelte medlems andel af kollektivt bonus forholdsmæssigt ud fra seneste opgjorte kollektivt bonuspotentiale for den pågældende rentegruppe og de retrospektive hensættelser.

For risikogrupperne beregnes det enkelte medlems andel af kollektivt bonus forholdsmæssigt ud fra seneste opgjorte kollektivt bonuspotentiale for den pågældende risikogrube og 2. ordens risikobidragene.

For omkostningsgruppen beregnes det enkelte medlems andel af kollektivt bonus forholdsmæssigt ud fra seneste opgjorte kollektivt bonuspotentiale for gruppen og 2. ordens omkostningerne.

GEBYR OMVALG fremgår af satsbilag.

5.6.2 Omvalg fra seniorordning (forsikringsklasse III med mindsterente)

For en police i , som kommer fra Seniorordning i forsikringsklasse III til markedsrente i forsikringsklasse III, udgør den økonomiske værdi:

$$\text{Økonomisk værdi}_i = RH_i + (AKV_i - SF_i)/(1-PAL \text{ sats}) - \text{GEBYR OMVALG}$$

Hvor

RH_i	Det i 'te medlems retrospektive hensættelse
AKV_i	Akkumuleret værdiregulering for den i 'te police
SF_i	Sikkerhedsfradrag for den i 'te police

Den akkumulerede værdiregulering for den i 'te police opgøres individuelt som livsforsikringshensættelsen, regnet som garanterede ydelser (GY) og individuelle bonushensættelser (BP og BFY) efter den tidligere regnskabsbekendtgørelse fratrukket den retrospektive hensættelse. Den akkumulerede værdiregulering er beregnet ud fra det på omvalgstidspunktet gældende markedsværdigrundlag. For forsikringer oprindeligt tegnet på fælleskønsgrundlag afspejler den akkumulerede værdiregulering dog en fælleskønsfordeling. For forsikringer oprindeligt tegnet på fælleskønsgrundlag udgør den akkumulerede værdiregulering gennemsnittet af den akkumulerede værdiregulering regnet ud fra markedsværdigrundlaget for en kvinde og markedsværdigrundlaget for en mand.

Sikkerhedsfradraget består af et finansielt fradrag, der udgør en procentsats af den akkumulerede værdiregulering fratrukket omvalgskursværn. Procentsatsen fremgår af satsbilaget.

GEBYR OMVALG fremgår af satsbilag.

5.7 Administrationsreserve

Administrationsreserven udgør 0 % af nettoreserven.

5.8 Genforsikring

Pensionskassen har ikke tegnet genforsikring.

6 Grundformer

6.1 Oversigt over risikoparametre

6.1.1 Opgørelsesrente

i betegner opgørelsesrenten.

6.1.2 Dødelighed

μ_x betegner dødsintensiteten i alder x .

ω betegner den aldersuafhængige sandsynlighed for, at eventuelle efterladte børn er forældreløse.

6.1.3 Invaliditet

μ_x^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid i alder x .

6.1.4 Kollektive ægtefælleelementer

γ_x betegner intensiteten for overgang fra ugift til gift i alder x .

σ_x betegner intensiteten for overgang fra gift til ugift i alder x af anden årsag end ægtefællens død.

λ_x betegner middelværdien i ægtefællens aldersfordeling, når forsikrede har alderen x .

s_x betegner spredningen i ægtefællens aldersfordeling, når forsikrede har alderen x .

6.1.5 Kollektive børneelementer

c_x betegner forældreintensiteten i alder x .

6.2 Oversigt over grundformer

6.2.1 Etlivsforsikringer uden invalideydelse

Sum- og rateforsikringer:

- 115 Ophørende livsforsikring
- 125 Livsbetinget livsforsikring
- 135 Simpel kapitalforsikring
- 185 Simpel kapitalforsikring i rater

Renteforsikringer:

- 210 Livsvarig livrente
- 211 Opsat livrente
- 215 Ophørende livrente
- 216 Ophørende livrente
- 235 Arverente

6.2.2 Etlivsforsikringer med invalideydelse

Sum- og rateforsikringer:

325 Aktivbetinget livsforsikring

Renteforsikringer:

212 Aktivbetinget, opsat livrente

410 Ophørende aktivrente

415 Ophørende invaliderente

6.2.3 Tolivsforsikringer uden invalideydelse

Renteforsikringer:

610 Livsvarig overlevelsesrente

6.2.4 Etlivsforsikringer med kollektive elementer uden invaliditetsydelse

Renteforsikringer:

810 Livsvarig kollektiv ægtefællepension

814 Livsvarig kollektiv ægtefællepension med ændret giftesandsynlighed
ægtefællepension med halv ydelse

816 Ophørende kollektiv ægtefællepension med ændret giftesandsynlighed

830 Kollektivt ugiftetillæg

840 Kollektiv børnerente

850 Kollektiv waisenrente

6.2.5 Etlivsforsikringer med kollektive elementer med invaliditetsydelse

Renteforsikringer:

940 Ophørende kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgernes død og invaliditet

945 Kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgernes død, invaliditet eller
alderspensionering

901 Supplerende livrente

902 Supplerende livrente

6.3 Numeriske metoder

Med mindre andet er anført, anvendes Laplace's formel (1) med 5 nedstigende differencer ved numerisk beregning af integraler.

6.3.1 Konventioner

a og b er heltallige, medmindre andet er angivet.

For summer og integraler gælder for $a \geq b$:

$$\sum_{j=a}^b f(j) = 0 \quad \text{og} \quad \int_a^b f(t) dt = 0.$$

6.3.2 Laplace's formel med 5 nedstigende differenser

$$\int_a^b f(t) dt = \Delta f(a) + \sum_{j=a}^{b-1} f(j) - \Delta f(b) \quad (1)$$

hvor

$$\Delta f(t) = \frac{1}{k_7} \sum_{j=1}^6 k_j \cdot f(t+j-1)$$

og

$$(k_1, \dots, k_7) = (-41393, 23719, -22742, 14762, -5449, 863, 60480).$$

6.3.3 Trapezformel

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{f(a)}{2} + \sum_{j=a+1}^{b-1} f(j) + \frac{f(b)}{2} \quad (2)$$

6.3.4 Simpson's kvadraturformel

$$\int_a^b f(t) dt = \frac{1}{6} \cdot \left(f(a) + 4 \cdot \sum_{j=a}^{b-1} f\left(j + \frac{1}{2}\right) + 2 \cdot \sum_{j=a+1}^{b-1} f(j) + f(b) \right) \quad (3)$$

6.4 Kapitalværdier uden forsikringselementer

6.4.1 Betegnelser

i betegner renten ved opgørelsen af kapitalværdier (opgørelsesrente).

6.4.2 Annuiteter

$$v = \frac{1}{1+i}$$

$$\delta = \ln(1+i)$$

$$d^{(m)} = m \left(1 - v^{\frac{1}{m}}\right), \quad m = 1, 2, 3, 4, 6, 12$$

$$\bar{a}_{\overline{n}|} = \frac{1-v^n}{\delta}, \quad \text{for } n \geq 0$$

$$\bar{a}^{(m)}_{\overline{n}|} = \frac{1-v^n}{d^{(m)}}, \quad \text{for } n \geq 0 \text{ og } m = 1, 2, 3, 4, 6, 12.$$

6.5 Kapitalværdier for etlivsforsikring uden invaliditetsydelse

Betegnelser og annuiteter fra afsnit 6.4 anvendes tillige i dette afsnit.

6.5.1 Betegnelser

I den generelle form for kapitalværdierne i dette afsnit indgår følgende betegnelser

μ_x betegner dødsintensiteten i alder x .

S_x^d betegner kapitalværdien ved forsikredes død i alder x .

S_x betegner kapitalværdien ved forsikredes oplevelse i alder af x .

ω betegner den aldersuafhængige sandsynlighed for, at eventuelle efterladte børn er forældreløse.

6.5.2 Antagelser

$x \in [1, 125]$.

Børnedødeligheden forudsættes til at være 0.

6.5.3 Begrænsninger

De anførte kapitalværdier skal være ikke-negative.

6.5.4 Dekrementstørrelser

$$\ell_x = \exp\left\{-\int_1^x \mu_t dt\right\} \quad , \text{ beregnet eksakt eller med formel (3).}$$

$$D_x = v^x \ell_x$$

6.5.5 Kommutationsfunktioner

$$\begin{aligned}\bar{N}_x &= \int_x^{120} D_t dt \\ N_x^{(m)} &= \frac{1}{m} \sum_{j=0}^{(120-x) \cdot m} D_{x+\frac{j}{m}} \\ \bar{M}_x &= \int_x^{120} D_t \mu_t dt \\ \bar{a}_x &= \frac{\bar{N}_x}{D_x} \\ \bar{a}_{x:\overline{m}|} &= \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+n}}{D_x} \\ {}_n|\bar{a}_x &= \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x} \\ {}_n|\bar{a}_{x:\overline{m}|} &= \frac{\bar{N}_{x+n} - \bar{N}_{x+n+m}}{D_x}\end{aligned}$$

6.5.6 Den generelle form for kapitalværdierne

$$K(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta + \frac{D_{x+n}}{D_x} \cdot S_{x+n}, \quad (4)$$

for $n \in [0, 125 - x]$.

6.5.7 Sumforsikringer

115 Ophørende livsforsikring

$$S_{x+\theta}^d = 1, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{115}(x, n) = \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

125 Livsbetinget livsforsikring

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = 1$$

$$K_{125}(x, n) = \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

135 Sempel kapitalforsikring

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta}, \quad S_{x+n} = 1$$

$$K_{135}(n) = v^n$$

6.5.8 Rateforsikringer

185 Simpel kapitalforsikring i rater

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta} \cdot \bar{a}_{\overline{g}|}, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{\overline{g}|}$$

$$K_{185}(n, g) = v^n \cdot \bar{a}_{\overline{g}|}$$

6.5.9 Renteforsikringer

210 Livsvarig livrente

$$n = 0$$

$$S_{x+0} = \bar{a}_x$$

$$K_{210}(x) = \bar{a}_x \tag{5}$$

211 Opsat livrente

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{211}(x, n) = {}_n| \bar{a}_x$$

215 Ophørende livrente

$$n = 0$$

$$S_{x+0} = \bar{a}_{x:\overline{m}|}$$

$$K_{215}(x, m) = \bar{a}_{x:\overline{m}|} \tag{6}$$

216 Opsat, ophørende livrente

Livrenten udbetales i højst m år fra alder $x + n$ til alder $x + n + m$.

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{x+n:\overline{m}|}$$

$$K_{216}(x, n, m) = {}_n| \bar{a}_{x:\overline{m}|}$$

235 Arverente

$$S_{x+\theta}^d = \overline{a_{n-\theta}|}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{235}(x, n) = \overline{a_{n|}} - \bar{a}_{x:\overline{n}|} \tag{7}$$

$$n + x \leq 80.$$

6.6 Kapitalværdier for etlivsforsikring med invaliditetsydelse

Betegnelser, annuiteter, antagelser, begrænsninger, dekrementstørrelser og kommutationsfunktioner fra afsnit 6.4 og 6.5 anvendes tillige i dette afsnit.

6.6.1 Betegnelser

I den generelle form for kapitalværdierne i dette afsnit indgår følgende betegnelser:

μ_x^{ad} betegner dødsintensiteten som aktiv i alder x .

μ_x^{id} betegner dødsintensiteten som invalid i alder x .

μ_x^{ai} betegner invalideintensiteten i alder x .

S_x^{ad} betegner kapitalværdien ved forsikredes død i alder x som aktiv.

S_x^{ai} betegner kapitalværdien ved forsikredes invalidet i alder x .

S_x^a betegner kapitalværdien ved forsikredes oplevelse af alder x som aktiv.

S_x^{ii} betegner engangsydelse ved varig invaliditet i alder x .

$S_x^{id}(t)$ betegner kapitalværdien ved forsikredes død i alder x som invalid givet, at invaliditeten er indtrådt i alder t .

$S_x^i(t)$ betegner kapitalværdien ved forsikredes oplevelse af alder x som invalid givet, at invaliditeten er indtrådt i alder t .

$Y_x^i(t)dx$ betegner invalideydelsen mellem alder x og $x + dx$ givet, at invaliditeten er indtrådt i alder t .

6.6.2 Antagelser

Ved indtrædelse antages forsikrede at befinde sig i tilstanden aktiv.

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x$$

Hvis $\mu_x^{ai} = 0$ eller der ikke er ydelser ved invaliditet, er modellen identisk med modellen i afsnit 6.5.

6.6.3 Begrænsninger

De anførte kapitalværdier skal være ikke-negative og der skal endvidere gælde:

$$\begin{aligned} S_x^{id}(t) &\leq S_x^{ad}(t) && , \text{ for } t \leq 60 \text{ og } t < x \\ S_x^{id}(t) &= S_x^{ad}(t) = S_x^d && , \text{ for } 60 < t < x \\ S_x^i(t) &= S_x^a(t) = S_x && , \text{ for } 60 < t < x \\ S_x^{ii}(t) &= 0 && , \text{ for } 60 < x \\ Y_x^i(t) &= 0 && , \text{ for } 67 < x \end{aligned} \tag{8}$$

6.6.4 Dekrementstørrelser

$$\ell_x^{ai} = \exp\left\{-\int_{x_0}^x \mu_t^{ai} dt\right\} \quad , \text{ beregnet eksakt eller ved Simpson's kvadraturformel (3).}$$

$$\ell_x^a = \ell_x \ell_x^{ai}$$

$$D_x^a = v^x \ell_x^a$$

Ifølge antagelsen om dødsintensiteterne i 6.6.2 gælder der

$$\ell_x^{ad} = \ell_x^{id} = \ell_x \quad \text{og} \quad D_x^{ad} = D_x^{id} = D_x$$

6.6.5 Kommutationsfunktioner

$$\begin{aligned} \bar{N}_x^a &= \int_x^{120} D_t^a dt \\ N_x^{ai} &= \bar{N}_x \cdot \ell_x^{ai} - \bar{N}_x^a \\ \bar{M}_x^{ai} &= \int_x^{120} D_t^a \cdot \mu_t^{ai} dt \\ \bar{a}_x^i &= \bar{a}_x \\ \bar{a}_{x:\bar{n}}^a &= \frac{\bar{N}_x^a - \bar{N}_{x+n}^a}{D_x^a} \\ \bar{a}_{x:\bar{n}}^i &= \bar{a}_{x:\bar{n}} \end{aligned}$$

6.6.6 Den generelle form for kapitalværdierne

$$K(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot (\mu_{x+\theta}^{ad} \cdot S_{x+\theta}^{ad} - \mu_{x+\theta}^{ai} \cdot S_{x+\theta}^{ai}) d\theta + \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} \cdot S_{x+n} \quad (9)$$

for $n \in [0, 67 - x]$,

hvor

$$S_{x+\theta}^{ai} = S_{x+\theta}^{ii} + \int_0^n \frac{D_{x+\tau}^i}{D_{x+\theta}^i} \left(\mu_{x+\tau}^{id} \cdot S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) + Y_{x+\tau}^i(x+\theta) \right) d\tau + \frac{D_{x+n}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot S_{x+n}^i(x+\theta)$$

6.6.7 Sumforsikringer

325 Aktivbetinget livsforsikring

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = 0, \quad S_{x+n}^a = 1$$

$$K_{325}(x, n) = \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a}$$

$n \leq 60 - x$.

6.6.8 Renteforsikringer

212 Aktivbetiget livsforsikring $x + n \leq 67$

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = 0, \quad S_{x+n}^a = \bar{a}_{x+n}$$

$$K_{212}(x^a, n) = \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} \cdot \bar{a}_{x+n}$$

410 Ophørende aktivrente

$n = 0$

$$S_{x+n}^a = \bar{a}_{x:\overline{m}}^a$$

$$K_{410}(x, m) = \bar{a}_{x:\overline{m}}^a$$

$x + m \leq 67$.

415 Ophørende invaliderente

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta:\overline{n-\theta}}^i, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{415}(x, n) = \bar{a}_{x:\overline{m}}^a - \bar{a}_{x:\overline{m}}^i$$

$n + x \leq 67$.

6.7 Kapitalværdier for tolivsforsikringer uden invalideydelse

Betegnelser, annuiteter, antagelser, begrænsninger, dekrementstørrelser og kommutationsfunktioner fra afsnittene 6.4, 6.5 og 6.6 anvendes tillige i dette afsnit.

6.7.1 Betegnelser

I den generelle form for kapitalværdierne i dette afsnit indgår følgende betegnelser:

μ_x^1 Betegner dødsintensiteten for forsikrede nr. 1 i alder x .

μ_x^2 Betegner dødsintensiteten for forsikrede nr. 2 i alder x .

T_{x_1, x_2}^d er kapitalværdien ved forsikrede nr. 1's død i alder x_1 betinget af, at forsikrede nr. 2 lever på dette tidspunkt og er x_2 år gammel.

T_{x_2, x_1}^d er kapitalværdien ved forsikrede nr. 2's død i alder x_2 betinget af, at forsikrede nr. 1 lever på dette tidspunkt og er x_1 år gammel.

T_{x_1, x_2} er kapitalværdien ved forsikrede nr. 1's oplevelse af alder x_1 betinget af, at forsikrede nr. 2 lever på dette tidspunkt og er x_2 år gammel.

6.7.2 Antagelser

Det antages, at de to forsikrede ikke kan dø samtidigt samt, at de to forsikredes overlevelse er uafhængige.

6.7.3 Begrænsninger

Kapitalværdierne skal være ikke-negative.

Kapitalværdierne for den etlivsforsikring, der er tilbage i tilfælde af forsikrede nr. 1's eller nr. 2's død på et vilkårligt tidspunkt, skal opfylde de generelle begrænsninger i afsnit 6.5.3.

6.7.4 Dekrementstørrelser

$$\ell_{x_1, x_2} = \ell_{x_1} \ell_{x_2} \quad \text{og} \quad D_{x_1, x_2} = D_{x_1} \ell_{x_2}$$

6.7.5 Kommutationsfunktioner

$$\begin{aligned} \bar{N}_{x_1, x_2} &= \int_0^{120 - x_1 \vee x_2} D_{x_1+t, x_2+t} dt \\ \bar{M}_{x_1, x_2}^1 &= \int_0^{120 - x_1 \vee x_2} D_{x_1+t, x_2+t} \cdot \mu_{x_1+t}^1 dt \\ \bar{M}_{x_1, x_2}^2 &= \int_0^{120 - x_1 \vee x_2} D_{x_1+t, x_2+t} \cdot \mu_{x_1+t}^2 dt \\ \bar{M}_{x_1, x_2} &= \bar{M}_{x_1^1, x_2} + \bar{M}_{x_1, x_2^1} \\ \bar{a}_{x_1, x_2} &= \frac{\bar{N}_{x_1, x_2}}{D_{x_1, x_2}} \\ \bar{a}_{x_1, x_2; \bar{n}} &= \frac{\bar{N}_{x_1, x_2} - \bar{N}_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}} \end{aligned}$$

hvor $x_1 \vee x_2$ betyder det maksimale af x_1 og x_2 .

6.7.6 Den generelle form for kapitalværdierne

$$\begin{aligned} K(x_1, x_2, n) &= \int_0^n \frac{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}}{D_{x_1, x_2}} \cdot (\mu_{x_1+\theta}^1 \cdot T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d + \mu_{x_2+\theta}^2 \cdot T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d) d\theta \\ &\quad + \frac{D_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}} \cdot T_{x_1+n, x_2+n} \end{aligned}$$

for $n \in [0, 125 - x_1 \vee x_2]$.

6.7.7 Renteforsikringer

610 Livsvarig overlevelsrente $n = 120 - x_1 \vee x_2$

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{x_2+\theta}, \quad T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, \quad T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{610}(x_1, x_2) = \bar{a}_{x_2} - \bar{a}_{x_1, x_2} \tag{10}$$

6.8 Kollektive forsikringer uden invalideydelser

Betegnelser, annuiteter, antagelser, begrænsninger, dekrementstørrelser og kommutationsfunktioner fra afsnittene 6.4 og 6.5 anvendes tillige i dette afsnit.

6.8.1 Betegnelser

μ_x betegner forsikredes dødsintensitet i alder x .

μ_γ betegner ægtefællens dødsintensitet i alder y .

γ_x betegner intensiteten for overgang fra ugift til gift i alder x .

σ_x betegner intensiteten for overgang fra gift til ugift i alder x af anden årsag end ægtefællens død.

λ_x betegner middelværdien i ægtefællens aldersfordelingen, når forsikrede har alderen x .

s_x betegner spredningen i ægtefællens aldersfordeling, når forsikrede har alderen x .

6.8.2 Antagelser

$$x \in [x_0, 125] \quad , \text{ hvor } x_0 = \begin{cases} 15 & , \text{ for mandlige forsikrede} \\ 12 & , \text{ for kvindelige forsikrede} \end{cases}$$

Ægtefællens alder y antages normalfordelt med middelværdi λ_x og spredning s_x . Dvs. $y \sim N(\lambda_x, s_x^2)$.

$$y \in [y_0, y_1] \quad \text{ hvor } \begin{cases} y_0 = \max\{x - 62, 1\} \\ y_1 = \min\{x + 62, 125\} \end{cases}$$

6.8.3 Begrænsninger

Begrænsninger for etablering

Betingelserne for at etablere forsikringer med kollektive ydelser er, at de tegnes iht. en overenskomst, der ved overenskomstens oprettelse opfylder mindst et af følgende krav:

1. Overenskomsten omfatter forsikringer for mindst 10 personer. I forsikringerne skal de kollektive ydelser være bestemt efter faste principper.
2. Overenskomsten giver garanti for indmeldelse til forsikring af de i fremtiden ansatte personer i mindst 5 år. Ordningen skal mindst omfatte eller komme til at omfatte 3 personer. I forsikringerne skal de kollektive ydelser være bestemt efter faste principper.

Det er endvidere en betingelse, at det ikke drejer sig om en bestand, hvori de enkelte personer er indtrådt, eller hvoraf der udskydes enkelte forsikrede eller grupper efter regler, der sandsynliggør en udvælgelse til væsentlig ugunst for pensionskassens øvrige forsikrede.

Det samme gælder regler for valgmulighed mht. ægtefælle- og børnepension.

Begrænsninger for ægtefællepension

Den livsvarige kollektive ægtefællepension (forsikringsformerne 810 og 814) skal opfylde mindst et af følgende krav:

1. Ikke overstige invalidepensionen.
2. Ikke overstige den pensionsgivende gage.

Grænsen for den samlede kollektive ægtefællepension (livsvarig + ophørende) er den dobbelte af ovennævnte.

Den ophørende kollektive ægtefællepension skal ophøre senest ved forsørgedes fyldte 67. år.

Se endvidere i det næste afsnit om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetalingen af kollektiv livsforsikringssum til ugifte.

Begrænsning for samleverpension

Den kollektive ægtefællepension omfatter også individuelt indsatte samlevere, som opfylder visse, af pensionskassen fastsatte, krav til ægteskabslignende forhold. Den kollektive ægtefællepension skal opfylde mindst et af følgende krav:

- a Være beregnet med giftermålssandsynlighed 1.
- b Være tilknyttet en ydelse, der er betinget af, at medlemmet ikke er gift og ikke har indsat en samlever. Denne ydelse skal med hensyn til det ugiftebetingede passiv kompensere for det giftebetingede passiv (giftermålssandsynlighed 1) ved ægtefællepensionen. Dette krav er opfyldt på {I} ved 60 % grundform 810 med tilknytning af 25 % grundform 830.

Der udbetales ikke kollektiv waisenrente, hvis der er indsat en samlever.

Begrænsninger for kollektiv livsforsikring til ugifte

Den kollektive livsforsikringssum til ugifte må ikke overstige 4 gange årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension (forsikringsform 810 og 814). Efter udbetalingen af den kollektive livsbetingede livsforsikringssum til ugifte reduceres årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension med 25% af den udbetalte livsforsikringssum.

Dersom forsikringen omfatter alderspension, skal udløbstidspunktet for den kollektive livsforsikring (ophørende og/eller livsbetinget) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet. Forsikredes alder på udløbstidspunktet for den kollektive livsforsikring skal være mellem 60 og 67 år.

Begrænsninger for børnepension

Den samlede børnerente til det enkelte barn skal opfylde mindst ét af følgende krav:

1. Ikke overstige 25% af invalidepensionen.
2. Ikke overstige 25% af den pensionsgivende gage ved fuldtidsbeskæftigelse.
3. Ikke overstige det særlige børnetilskud, der fra det offentlige ydes til et forældreløst barn, jf. lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Grænsen for den samlede børnepension (børnerente + waisenrente) til det enkelte barn er den dobbelte af ovennævnte.

De kollektive børnerenter og waisenrenter skal ophøre senest ved barnets fyldte 24 år.

6.8.4 Dekrementstørrelser

Integralerne i dette afsnit beregnes ved Simpson's kvadraturformel (3).

$$\begin{aligned}\ell_x^\gamma &= \exp \left\{ - \int_{x_0}^x \gamma_t dt \right\} \\ \ell_x^\sigma &= \exp \left\{ - \int_{x_0}^x \sigma_t dt \right\} \\ \ell_x &= \exp \left\{ - \int_{x_0}^x \mu_t dt \right\}\end{aligned}$$

6.8.5 Sandsynlighedsfunktionernes beregning

Ægtefællemodellen

Integralerne i dette afsnit beregnes ved Trapezformlen (2), med mindre andet er anført.

Grænserne x_0, y_0 og y_1 er defineret i afsnit 6.8.2.

$$\begin{aligned}\varphi(y|x) &= \frac{0,3989423}{s_x} \exp \left\{ - \frac{1}{2} \cdot \left(\frac{y - \lambda_x}{s_x} \right)^2 \right\} \\ g_x &= \sum_{j=1}^3 \int_{y_0}^{y_1} g_j(y|x) dy \\ f(y|x) &= \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{j=1}^3 g_j(y|x),\end{aligned}$$

hvor

$$\begin{aligned}g_j(y|x) &= \int_{x_0}^x u_{j-1}(\xi) \cdot \gamma_\xi \cdot \varphi(\xi + y - x|\xi) \cdot \frac{\ell_x^\sigma}{\ell_\xi^\sigma} \cdot \frac{\ell_\gamma}{\ell_{\xi+\gamma-x}} d\xi \\ u_j(x) &= \int_{y_0}^{y_1} \int_{x_0}^x g_j(\xi + y - x|\xi) \cdot (\sigma_\xi + \mu_{\xi+\gamma-x}) \cdot \frac{\ell_x^\gamma}{\ell_\xi^\gamma} d\xi dy \\ u_0(x) &= \frac{\ell_x^\gamma}{\ell_{x_0}^\gamma}.\end{aligned}$$

Børnmodellen

Beregnet med Simpson's kvadraturformel (3) fås:

$$b(x, r) = \int_{x-r}^x C_t dt.$$

6.8.6 Kommutationsfunktioner

Kollektive ægtefælle kommutationsfunktioner

Integralerne i dette afsnit beregnes ved Trapezformlen (2).

$$\begin{aligned}\bar{g}_x^u &= \begin{cases} 1 & , \text{for } x \leq u \\ \frac{g_x}{g_u} & , \text{for } x > u \end{cases} \\ \bar{a}_{Y_x} &= \int_{y_0}^{y_1} \bar{a}_y \cdot f(y|x) dy \\ \bar{a}_{Y_g, \overline{u-Y_g}} &= \int_{y_0}^{\min(y_1, u)} \bar{a}_{y: \overline{u-y}} \cdot f(y|x) dy \\ \bar{a}_{Y_g: \overline{v}} &= \int_{y_0}^{\min(y_1, y_0+v)} \bar{a}_{y: \overline{v}} \cdot f(y|x) dy \\ {}_n|\bar{a}_{Y_x} &= \int_{y_0}^{y_1} f(y|x) \cdot {}_n|\bar{a}_y dy\end{aligned}$$

6.8.7 Kollektive børnekommutationsfunktioner

Integralerne i dette afsnit beregnes ved Simpson's kvadraturformel (3).

$${}_r S_x = \int_{x-r}^x c_t \cdot \overline{a_{r+t-x}} dt$$

6.8.8 Den generelle form for kapitalværdierne

Der henvises til afsnit 6.5.6.

6.8.9 Renteforsikringer

810 Livsvarig kollektiv ægtefællepension

$$n + x = 125$$

$$S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{810} = \int_0^{125-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}} d\theta$$

814 Livsvarig kollektiv ægtefællepension til gifte

$$n + x = 125$$

$$S_{x+\theta}^d = \frac{g_{x+\theta}}{g_{\min(60; x+\theta)}} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{814} = \int_0^{125-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot \frac{g_{x+\theta}}{g_{\min(60; x+\theta)}} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}} d\theta$$

816 Ophørnede kollektiv ægtefællepension med ændret giftesandsynlighed

$$n + x = 125$$

$$S_{x+\theta}^d = \frac{g_{x+\theta}}{g_{\min(67;x+\theta)}} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{814} = \int_0^{125-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot \frac{g_{x+\theta}}{g_{\min(67;x+\theta)}} \cdot \bar{a}_{Y_{x+\theta}} d\theta$$

830 Kollektivt ugiftetillæg

Det kollektive ugiftetillæg er betinget af, at medlemmet på udbetalingstidspunktet ikke er gift og ikke individuelt har indsat en samlever som begunstiget til ægtefællepension.

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0 \quad S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta}^i \cdot (1 - g_{x+\theta}) \cdot f_{x+\theta}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{830} = \frac{D_{67}^a}{D_x^a} \cdot \bar{a}_{67} \cdot (1 - g_{67}) + \frac{\sum_{maks(60,x)}^{66} (\bar{N}_t^{ai} - \bar{N}_{t+1}^{ai}) \cdot (1 - g_{t+0,5}) \cdot f_{t+0,5}}{D_x^a}$$

hvor $f_t = 0, 1 \cdot (t - 60) + 0, 1 \cdot \max(0; t - 64)$.

840 Kollektiv børnerente r betegner udløbsalderen for børnerenten.

$$n = 125 - x$$

$$S_{x+\theta}^d = r S_{x+\theta}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{840}(x, r) = \int_0^{125-x} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot r S_{x+\theta} d\theta$$

$$r \leq 24.$$

Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.

850 Kollektiv waisenrente r betegner udløbsalderen for børnerenten.

$$n = 125 - x$$

$$S_{x+\theta}^d = \omega \cdot r S_{x+\theta}, \quad S_{x+n} = 0$$

$$K_{850}(x, r) = \omega \cdot K_{840}(x, r)$$

$$r \leq 24.$$

Waisenrenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.
 ω udgør 0,05 for mænd og 0,3 for kvinder.

6.9 Kollektive forsikringer med invalideydelse

Betegnelse, annuiteter, antagelser, begrænsninger, dekrementstørrelser og kommutationsfunktioner fra afsnittene 6.4, 6.5, 6.6, og 6.8 anvendes. Der behøves ikke yderligere udbygning af modellen end beskrevet i disse 4 afsnit, hvorfor afsnittene "Betegnelse, antagelser og begrænsninger", "Dekrementstørrelser" og "Kommutionsfunktioner" er udeladt.

940 Ophørende kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgerens død og invaliditet
 r betegner udløbsalderen for børnerenten. n betegner udløbsalderen for forsørgeren.

$$S_{x+\theta}^{ad} = {}_rS_{x+\theta}, \quad S_{x+\theta}^{ai} = {}_rS_{x+\theta}, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{940}(x, n, r) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot (\mu_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai}) \cdot {}_rS_{x+\theta} d\theta$$

$r \leq 24$ og $n \leq 67 - x$.

Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.

945 Kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgerens død eller invaliditet

r betegner udløbsalderen for børnerenten.

$$S_{x+\theta}^{ad} = {}_rS_{x+\theta}, \quad S_{x+\theta}^{ai} = {}_rS_{x+\theta}, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{945}(x, n, r) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot (\mu_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai}) \cdot {}_rS_{x+\theta} d\theta$$

$r \leq 24$ og $n \leq 67 - x$.

Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.

901 og 902 Supplerende livrente

For de supplerende livrente er det muligt at udskifte den ophørende 216 med en livsvarig 211, dvs. det er muligt at erstatte en 10 årig udbetalingsperiode med en livsvarig. Tarifieringen sker igennem en rekursiv beregning:

$$P(x) = 1 - \frac{1}{1 - 0,7 \cdot (1 - K_{135}(x)/K_{125}(x))}$$

hvor $P(x)$ er pris for reservesikringen og $R(x) = 10\% - P(x)$ er rest til garanti.

90% går til K_{216} .

90%/ $K_{216} = R(X)/K_{236}$ skal være opfyldt for $R(x)$.

Den sidste ligning definerer implicit maksimal garantiperiode benævnt $R(w)$.

Passiv sættes til:

$$(K_{216} + K_{236}) \cdot ([1 - 0,7] \cdot K_{125} + 0,7 \cdot K_{135})$$

Ved omvalg fra 216 til 211 regnes over $R(x)$.

Ved supplerende indskud regnes over $R(x)$ vægtet med reserve i forhold til indskud.

Ved prolongering tages reserven tages ud og indskydes igen. Nu defineres $R(x') = R(x) - P(x')$, hvor $P(x')$ er defineret ud fra 1 års opsatte K_{135}/K_{125} passiver, og $R(x)$ er den hidtidige $R(x)$.

7 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Pensionskassen accepterer optagelse og forhøjelse på normale vilkår, såfremt en bedømmelse iht. Bedømmelsesforeningens retningslinjer ikke overstiger tavle D3 eller tavle I3. Pensionskassen kan fravige Bedømmelsesforeningens retningslinjer, såfremt en konkret risikovurdering (ingeniør-erhverv) måtte tilsige dette.

8 Tilladte forsikringsformer

8.1 Omregning af ydelser til faldende ydelsesforløb

Ved overgang til aktuel pension kan pensionskassen give mulighed for omregning til en højere startydelse med faldende ydelsesforløb ved anvendelse af en omregningsrente, jf. 3.2

Lad $g\%$ være opgørelsesrenten, $j\%$ omregningsrenten ($j\% > g\%$), Y^g være startydelsen før omregning og Y^j startydelsen efter omregning. Y^j er da bestemt ved

$$Y^g \int (1 + g\%)^{-\theta} {}_{\theta}p_x d\theta = Y^j \int (1 + j\%)^{-\theta} {}_{\theta}p_x d\theta$$

Omregning sker på den aktuelle ydelse (livsvarig eller ophørende), således at tilknyttede ydelser, dog ikke børnepension, også omregnes med bevarelse af forholdet mellem ydelserne. For gifte- og ugifteydelser anvendes nettopassiv, hvor information om faktisk pensioneringsalder, ægtefælles eksistens og ægtefælles alder ikke udnyttes, selvom en sådan information måtte være til stede eller endog udnyttet i foregående beregninger.

Idet

$$\int (1 + j\%)^{-\theta} {}_{\theta}p_x Y^j d\theta = \int (1 + g\%)^{-\theta} {}_{\theta}p_x \left\{ \frac{(1 + j\%)^{-\theta}}{(1 + g\%)^{-\theta}} Y^j \right\} d\theta$$

udgør det årlige fald i Y^j

$$1 - \frac{1 + g\%}{1 + j\%} < j\% - g\%$$

således at medlemmet kan meddeles, at den omregnede pension årligt vil falde med $j\% - g\%$ i forhold til foregående års pension.

8.2 Opsparingsordning

Ved opsparingsordningen anvendes som passiv grundform 135 til udløb 67 år og aktiv ihht. 4.2.

Ved pensionering anvendes nettoreserven som nettoindskud.

8.3 Alderssum

Alderssum udgør en option på delvist genkøb, der i givet fald foretages uden omkostnings- eller værnsfradrag.

For medlemmer < 67 år:

Optionen er betinget af forsikredes oplevelse af optionstidspunktet i tilstand aktiv, også for opsparingsordninger. Optionstidspunktet er et vilkårligt tidspunkt mellem det fyldte 60. år og tidspunktet for påbegyndelse af løbende alderspension.

Optionen beregnes med passiv grundform 325, aktivbetinget livsforsikring, og bidragbetalingsrente, aktiv betinget.

For medlemmer >67 år:

Optionen er betinget af forsikredes oplevelse af optionstidspunktet. Optionstidspunktet er et vilkårligt tidspunkt mellem det fyldte 67. år og tidspunktet for påbegyndelse af løbende alderspension.

Optionen beregnes med passiv grundform 125, livsbetinget livsforsikring, og ikke aktiv betinget bidragbetalingsrente.

9 Gruppeliv

Der er een gruppelivsordning i pensionskassen, som omfatter alle medlemmer, som ikke er hvilende eller over 67 år.

Hvis et medlem bliver hvilende efter det fyldte 60. år fortsætter forsikringer dog til alder 67, dog ikke invalidesummen, som udløber ved 60 år.

9.1 Dækninger

Gruppelivsordningen omfatter:

- Sum ved udvalgte kritiske sygdomme
- Dødsfaldssum.
- Invalidesum.
- Ulykkesforsikring.

Pensionskassen administrerer selv kritisk sygdom, invalidesum og dødfaldssum, mens ulykkesforsikringen tegnes i et andet selskab.

Størrelsen af dækningerne, som pensionskassen selv administrerer, er afhængig af regulativ, alder og om medlemmet har valgt høj eller lav dækning. Dækninger fremgår af satsbilaget, jf. afsnit 16.

Medlemmer på regulativ 4, kan få udbetalt $\frac{1}{2}$ invalidesum, hvis medlemmet tilkendes ressourceforløb af mindst 1 års varighed. Resten af invalidesummen udbetales, når medlemmet har været tilkendt ressourceforløb uafbrudt i mindst 24 måneder, eller hvis medlemmet tilkendes offentlig førtidspension.

Dækningernes størrelse fastsættes af bestyrelsen efter indstilling fra direktøren og ansvarshavende aktuar. Dækningernes størrelse kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

9.2 Bidraget

Bidraget fremgår af afsnit 16.

Bidraget fastsættes af bestyrelsen efter indstilling fra direktøren og ansvarshavende aktuar. Bidraget kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

9.3 Forsikringsmæssige hensættelser

Forsikringsmæssige hensættelser svarer til livsforsikringshensættelser, idet fortjenstmargen for gruppeliv er 0.

Livsforsikringshensættelsen ultimo udgør livsforsikringshensættelsen primo samt ændringer fra primo til ultimo. Ændringerne består af følgende:

- Opkrævet bidrag
- + Rente
- Betaling for ulykkesforsikring
- Udbetalinger
- Risikobidrag

Hensættelsen for gruppelev forrentes med samme depotrente som Garantiordningen

Risikobidraget fastsættes som 3 % af det gennemsnitlige solvenskapitalkrav.

10 Genforsikring

Pensionskassens genforsikringsprogram består af en individuel RISK XL kontrakt på dækning ved invaliditet i forsikringsklasse I og III med dækning på RISK XL DÆKN og et egetbehold på RISK XL EGETB.

Størrelserne RISK XL DÆKN og RISK XL EGETB fremgår af satsbilaget, jf. 16.

11 Principper for egenkapitalforrentning

Samlet vil egenkapitalens resultat for året bestå af følgende elementer:

Investeringsafkast af sine egne aktiver

Risikoforrentning fra kontributionsgrupperne.

Tab fra kontributionsgrupperne.

Indhentning af skyggekonto/udlægskonto fra kontributionsgrupperne.

Resultatet af supplerede livrenter

Risikobidrag fra gruppeliv

Resultatet af Seniorordningen

Resultatet af Markedsrenteordningerne.

PAL

12 Pensionsmæssige hensættelser

12.1 Indledning

I det følgende kapitel defineres de størrelser som indgår i bestemmelsen af balanceposten 12 (pensionshensættelser) og 13 (fortjenstmargen) i bekendtgørelsen om livsforsikringssekskabers og tværgående pensionskassers årsregnskaber, i det følgende kaldet regnskabsbekendtgørelsen.

Fortjenstmargen forkortes i det efterfølgende til FFO.

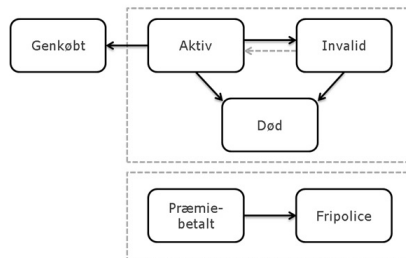
Balancepost 12. Pensionshensættelser ialt

De samlede pensionshensættelser opgøres som en sum af følgende poster:

- Pensionshensættelser for Garantiordningen, jf. afsnit 12.4
- Pensionshensættelser for Seniorordningen, jf. afsnit 12.5.
- Pensionshensættelser for Markedsrenteordningen, jf. afsnit 12.6.

12.2 Bedste skøn for garanterede betalingsstrømme

Betalingsstrømmene beregnes i et 4x2 tilstandsrum, med tilstandene aktiv, invalid, død og genkøbt, styret af om policen er bidragsbetalende eller ej.

Figur 1: 4x2 model.

Ud fra modellen beregnes betalingsstrømme for:

- Bidrag
- Ydelser
- Genkøb
- Omkostninger

Særligt vedrørende fripolicestadiet:

Når en police overgår til fripolice-stadiet skal ydelsen reduceres. Dette skyldes at policen stopper med at betale bidrag, og derfor skal de fremtidige ydelser reduceres tilsvarende. Til dette formål deler man reserven op i to dele. En bidrag reserve $V^-(t)$ og en ydelse reserve $V^+(t)$ sådan at den samlede

reserve bliver ydelse reserven fratrukket bidrag reserven, $V(t) = V^+(t) - V^-(t)$. Så kan fripolice faktoren (det som ydelserne skal reduceres med) beskrives ved:

$$\rho(t) = \frac{V(t)}{V^+(t)}$$

Fripolicefaktoren beskriver altså forholdet mellem den samlede reserve (bidrag og ydelser) og den rene ydelsesreserve. Ved at benytte denne fripolicefaktor i 4x2 stadie modellen, kan de matematiske betalingsstrømme for bidrag $A^{-,a}(t)$ og ydelser $A^{+,a}(t)$, hvor $A^a(t) = A^{+,a}(t) - A^{-,a}(t)$, omskrives til følgende:

$$\begin{aligned}\bar{A}^{-,a}(t) &= A^{-,a}(t) - \int_0^t A^{-,a}(u, t) p_{aa}(u) p_{aa}(u) \mu_{a\beta}(u) du \\ \bar{A}^{+,a}(t) &= A^{+,a}(t) - \int_0^t (1 - \rho(u)) A^{+,a}(u, t) p_{aa}(u) p_{aa}(u) \mu_{a\beta}(u) du\end{aligned}$$

Hvor $\bar{A}^{-,a}(t)$ og $\bar{A}^{+,a}(t)$ beskriver betalingsstrømmene i 4x2 modellen, mens $A^{-,a}(t)$ og $A^{+,a}(t)$ beskriver betalingsstrømmene i 4 stadie modellen.

$\bar{A}^{-,a}(t)$ beskriver at betalingsstrømmen for bidrag i 4x2 modellen til et fremtidigt tidspunkt t, er givet ved betalingsstrømmen for bidraget i 4 stadie modellen, fratrukket betalingsstrømmen for bidraget i 4 stadie modellen i tilfælde af at policen stopper med at være bidragsbetalende mellem tid 0 (den dag man laver beregningen) og det fremtidige tidspunkt t. Dette er en sandsynlighedsvægtet reduktion, som svarer til at man reducerer betalingsstrømmen for bidraget, med betalingsstrømmen for bidrag fra 4-stadie modellen, ganget med sandsynligheden for at man stadig er i aktiv-stadiet (da man kun kan overgå til fripolice-stadiet fra aktiv-stadiet), ganget med sandsynligheden for at man stadig er bidragsbetalende, ganget med overgangsintensiteten fra det bidragsbetalende-stadie til fripolice-stadiet.

$\bar{A}^{+,a}(t)$ beskriver at betalingsstrømmen for ydelsen i 4x2 modellen til et fremtidigt tidspunkt t, er givet ved betalingsstrømmen for ydelsen i 4 stadie modellen, fratrukket den fripolicefaktor reducerede betalingsstrøm for ydelsen i 4 stadie modellen, i tilfælde af at policen stopper med at være bidragsbetalende mellem tid 0 og det fremtidige tidspunkt t. Dette er en sandsynlighedsvægtet reduktion, som svarer til at man reducerer betalingsstrømmen for ydelsen, med den fripolicefaktor reducerede betalingsstrøm for ydelsen fra 4-stadie modellen, ganget med sandsynligheden for at man stadig er i aktiv-stadiet, ganget med sandsynligheden for at man stadig er bidragsbetalende, ganget med overgangsintensiteten fra det bidragsbetalende-stadie til fripolice-stadiet. Den samlede reserve i 4x2 modellen er givet ved:

$$\begin{aligned}\bar{V}^a(t) &= \int_t^\infty e^{-\int_t^s r(u) du} \bar{A}^a(t, s) \\ &= \int_t^\infty e^{-\int_t^s r(u) du} (\bar{A}^{-,a}(t, s) - \bar{A}^{+,a}(t, s))\end{aligned}$$

Modellen beregner betalingsstrømme individuelt for hver grundform på hver police, som så aggregeres til police- eller rentegruppeniveau. Dermed får man et mere præcist billede af forretningen helt til udløb end i den tidligere 3 tilstandsmodel. Hver betalingsstrøm består af årlige sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på PAL pligtige ydelser, PAL fritagne ydelser, bidrag, genkøb og omkostninger til administration.

Valuation beregner cash flow på baggrund af intervaller og ikke punkter. Denne praksis giver nogle forskydninger i de beregnede cash flows, hvilket især er tydeligt for grundform 210, 211 og 415. Det betyder, at der kommer et halvt års sandsynlighedsvægtet ydelse for meget med i cash flowet. Der er derfor indført et korrektions-cash flow for grundform 210, 211 og 415, der fordeler den ekstra

ydelse ud på forsikringens løbetid, så ydelses-cash flowet bliver nedjusteret. Når man kommer tæt på policens udløb, kan man risikere, at der ikke er tilstrækkelig ydelse til at indeholde korrektions-cash flowet. For at undgå et negativt ydelses-cash flow foretages der derfor en maksimering, så ydelses-cash flow fratrukket korrektions-cash flow ikke bliver mindre en 0 til hvert tidspunkt.

12.3 Risikomargen

Risikomargen beregnes efter Cost-of-Capital metoden som er beskrevet i Solvens II-forordningen. Efter denne metode beregnes først den samlede risikomargen på selskabsniveau, og derefter fordeles denne på de forskellige delbestande.

Risikomargen i regnskabsbalancen korrigeres for PAL.

Risikomargen beregnet på selskabsniveau fordeles derefter på delbestande og rentegrupper, sådan at fordelingen på passende vis afspejler rentegruppernes og andre delbestandes (Seniorordning, Markedsrenteordning lav, mellem og høj) bidrag til pensionskassens solvenskapitalkrav.

12.4 Pensionsmæssige hensættelser for Garantiordningen

GY0

Betalingsstrømme beregnes i en 4x2 model, jf. afsnit 12.2 og tilbagediskonteres. Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve på alle betalingsstrømskomponenter, undtagen på betalingsstrømmen for PAL-friholdte ydelser, hvor rentekurven anvendes uden PAL-reduktion.

$GY0 = \text{nutidsværdi af betalingsstrømme for garanterede ydelser} + \text{IBNR} + \text{RBNS}$

Beregningerne foretages for hver police for sig.

PVFP

De forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne (PVFP) udgør den samlede forventede betaling til egenkapitalen:

$$PVFP_{\text{efterPAL}} = FFO_{\text{efterPAL}} + RM_{\text{efterPAL}}$$

Den beregnede værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne $PVFP_{\text{ønsket, efter PAL}}$ beregnes ud fra:

$$PVFP_{\text{ønsket, efter PAL}} = (EK\text{Forrentning}_{\text{max}} - EK\text{Forrentning}_{TV}) \cdot (1 - \text{PALsats})$$

hvor

$$EK\text{Forrentning}_{\text{max}} = GY0(d_{\text{max}}) - GY0$$

$$EK\text{Forrentning}_{TV} = GY0(d_{TV}) - GY0$$

Ovenfor refererer $GY0(d)$ til en beregning af $GY0$ med en rentemarginal på d .

En rentemarginal på d er en reduktion i nul kuponrente r_t . Hvis der indgår PAL i diskontering af

GY0, så skal reduktionen med d ske efter reduktion med PAL. Således anvendes diskonteringsrenterne:

$$r_{t,d,efterPAL} = (1 - PALSats) \cdot r_{t,førPAL} - d$$

d_{max} udgør risikoforretningen i forhold til GY0 og d_{tv} udgør den andel af denne risikoforretningen, som pensionskassen ikke forventer at kunne indtægtsføre.

Dernæst beregnes den tilgængelige værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne:

$$PVFP_{efterPAL} = \min(PVFP_{ønsket, efterPAL}, Aktiver - GY0)$$

Beregningerne foretages for hver rentegruppe for sig.

VB

Værdien af bonusret beregnes som:

$$VB = KB + IB = Aktiver - GY0 - PVFP_{efterPAL} - \max(RM_{efterPAL} - PVFP_{efterPAL}, 0)$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 12.3.

VB kan ikke være negativ

LFH

Balancepost 12 pensionshensættelser beregnes som:

$$LFH = GY0 + VB + RM_{efterPAL}$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 12.3.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter beregnes som:

$$FFO = \max(PVFP_{efterPAL} - RM_{efterPAL}; 0)$$

IBNR

IBNR er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som ikke er rapporteret, opgjort på 1. ordens grundlaget. IBNR udgør 3/12 af det årlige risikobidrag ved invaliditet.

RBNS

RBNS er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som er rapporteret men ikke afgjort, opgjort på 1. ordens grundlaget.

12.5 Pensionsmæssige hensættelser for Seniorordningen

GY0

Betalingsstrømme beregnes i en 4x2 model, jf. afsnit 12.2 og tilbagediskonteres. Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve på alle betalingsstrømskomponenter, undtagen på betalingsstrømmen for PAL-friholdte ydelser, hvor rentekurven anvendes uden PAL-reduktion.

$GY0$ =nutidsværdi af betalingsstrømme for garanterede ydelser + IBNR + RBNS

Beregningerne foretages for hver police for sig.

RH

Den retrospektive hensættelse(RH) defineres som:

$$RH = RH_{grundpension} + RH_{tillægspension} + Renteoverhæng$$

hvor renteoverhængen består af ikke-tilskrevet afkast.

LFH

Balancepost 12 pensionshensættelser beregnes som:

$$LFH = maks(GY0; RH) + RM_{efterPAL}$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 12.3.

VB

Værdien af bonusret, der udlukkende består af individuelle bonuspotentialer, beregnes som:

$$VB = LFH - GY0 - RM_{efterPAL}$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 12.3.

IBNR

IBNR er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som ikke er rapporteret, opgjort på 1. ordens grundlaget. IBNR udgør 3/12 af det årlige risikobidrag ved invaliditet.

RBNS

RBNS er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som er rapporteret men ikke afgjort, opgjort på 1. ordens grundlaget.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter udgør:

$$FFO = 0$$

12.6 Pensionsmæssige hensættelser for Markedsrenteordningen

IB

Nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme til forsikringstagerne udgøres af summen af nutidsværdien af sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme (til forsikringstagerne og pensionsafkast) fra depoterne

$IB = \text{nutidsværdi af betalingsstrømme fra depoterne} + IBNR + RBNS$

Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve til diskontering af de sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme. Summen af nutidsværdien af betalingsstrømmene fra depoterne svarer til værdien af aktiverne i depoterne.

LFH

Balancepost 12 pensionshensættelser beregnes som:

$$LFH = IB + RM_{\text{efterPAL}}$$

hvor RM_{efterPAL} er beregnet som beskrevet i afsnit 12.3.

IBNR

IBNR er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som ikke er rapporteret, opgjort på 1. ordens grundlaget. IBNR udgør 3/12 af det årlige risikobidrag ved invaliditet.

RBNS

RBNS er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som er rapporteret men ikke afgjort, opgjort på 1. ordens grundlaget.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter udgør:

$$FFO = 0$$

12.7 Parametre

12.7.1 Rente

Der anvendes rentekurve, jf. afsnit 17.1.

12.7.2 Dødelighedsforudsætninger

Der tages udgangspunkt i dødeligheden for den samlede bestand, jf. afsnit 17.2.

For Seniorordningen anvendes ISPU01

12.7.3 Invaliditetsforudsætninger

Ligeledes tages udgangspunkt i en fælles invaliderisiko ved opgørelsen af hensættelser til markedsværdi, jf. afsnit 17.3.

For Seniorordningen anvendes ISPU01

12.7.4 Kollektive elementer

Som bedst skøn over de kollektive elementer anvendes tegningsgrundlagets kollektive elementer fra regulativ I og II, jf. afsnit 17.4

12.7.5 Omkostninger

Ved beregningen af betalingsstrømme for omkostninger indgår bedste bud på omkostningerne, der skal anvendes til opgørelsen af hensættelser til markedsværdi.

Bedste bud udgør en andel af den løbende præmie $ISP^{MV}PRM_1$ samt et stykkebyr for hhv. præmiebetalende $ISP^{MV}PRM_2$, aktuelle $ISP^{MV}\emptyset V_1$ og fripolicer $ISP^{MV}FRIP$. Satserne frem af afsnit 17.5.

12.7.6 Genkøb- og fripolice

Der tages udgangspunkt i en genkøbs og fripoliceintensitet pr. rentegruppe ved opgørelsen af hensættelser til markedsværdi, jf. afsnit 17.6

12.7.7 Forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne

Satserne til beregning af de fremtidige betalinger fra forsikringstagerne for garanterede produkter, d_{max} og d_{TV} fremgår af afsnit 17.7.

13 Overskudsregulativ for forsikringsklasse III

Medlemmets depot ajourføres hver måned med ind- og udbetalinger, samt med fradrag for omkostninger og risikobidrag, og forrentes herefter med månedens rente.

Månedens rente er månedens afkast fratrukket satsen til konsolidering (KON-SATS). Ved fremregning inden måneden forrentes depotet med den anmeldte foreløbige rente. Efter månedens udgang foretages der en korrektion af månedens rente, idet forskellen mellem den foreløbige rente og den endelige rente baseret på månedens afkast posteres primo den efterfølgende måned.

Medlemmernes depoter belastes med omkostninger i henhold til satsbilag for forsikringsklasse III. Der gælder særlige satser for ordninger med garanteret mindsterente, idet der udover sædvanlige omkostningsfradrag henlægges en andel af bidrag og indskud til egenkapitalen.

Risikobidragene beregnes ud fra faktorerne for risiko i satsbilag for forsikringsklasse III gange beregningsgrundlagets risikoelementer gange risikosummen.

Risikosummen fastsættes ud de pensionsmæssige ydelser, der er defineret i regulativet og beregningsformlerne under punkt 9 med en omregningsrente på 4,25 % for Markedsrenteordningen og 3 % for Seniorordningen, jf. 3.2.

Medlemmets forsikringsydelse opgøres pr. 1.1. ud fra depotet og det aftalte bidrag. Forsikringsydelsen reguleres ved ændringer i det aftalte bidrag og ved de hændelser, der normalt ville udløse bonus i henhold til afsnit 3 i bonusregulativet såfremt medlemmet var omfattet heraf. Dvs. udbetaling af alderssum, påbegyndelse af invalide-, alders-, børne- eller ægtefællepension samt udtræden.

Medlemmet betaler bidrag til den valgte gruppeforsikring efter samme principper som i forsikringsklasse 1 – med samme satser, jf. satsbilag for forsikringsklasse III.

13.1 Seniorordningen

Seniorordningen er et markedsrenteprodukt med en garanti der sikrer, at ydelsen aldrig kan blive mindre end ydelsen regnet med en opgørelsesrente på 2 %. Produktet er opdelt i en grundpension indeholdende garantiementet og en tillægspension, som svarer til markedsrentedelen.

Grundpension og tillægspension

Grundpensionen og tillægspensionen har systemteknisk hver deres reservekonto, hvor de respektive pensioner bliver beregnet med en opgørelsesrente på 3 %. Hver måned bliver *der flyttet et beløb fra grundpensionens 1. ordens reservekonto til tillægspensionens 1. ordens reservekonto*. Dette beløb svarer til forskellen mellem en opgørelsesrente på 3 % og 2 %, i.e. ca. 1 %. Ved den metode sikrer man, at medlemmet altid har en garanti svarende til en opgørelsesrente på 2 %. Over tid vil grundpensionen (den garanterede andel) udgøre en mindre og mindre del af den samlede pension, jf. vedlagte bilag.

Opsplitningen på grundpension og tillægspension betyder, at i år med gode afkast, vil det afkast, der opstår på grundpensionen, og som ligger ud over 2 % (efter PAL) blive tilskrevet på tillægspensionen. Omvendt vil det i år med dårlige afkast være muligt at finansiere garantien på grundpensionen vha. tillægspensionen.

14 Kontributionsgrupper

14.1 Opdeling i kontributionsgrupper

Hver policedel med egen bonustilskrivning henføres til kontributionsgrupper for rente, risiko (død og invaliditet) og omkostninger. Skift af kontributionsgruppe sker én gang årligt primo året.

Risiko:

Der opdeles i to kontributionsgrupper efter reservens fordeling på grundlagene P66 og P66 $\frac{1}{2}$ henholdsvis ISP01U, idet der anvendes en grænse på 50 %.

Pensionskassens medlemmer har ensartet uddannelse og beskæftigelse, og den underliggende risiko er således grundlæggende ens. For invaliditet anvendes samme anden ordens intensiteter for alle medlemmer, og den samlede bestand er således homogen mht. invaliderisikoen. For dødsfald anvendes forskellige anden ordens intensiteter for de anvendte tegningsgrundlag, og der er mindre margin på levetidsrisiko på P66 og P66 $\frac{1}{2}$ end på ISP01U. Bestanden kan dog ikke opdeles direkte efter tegningsgrundlag, idet bonus på P66 og P66 $\frac{1}{2}$ anvendes på ISP01U på samme policedel. Den væsentligste risiko er levetidsrisikoen, hvorfor den valgte opdeling i to grupper efter det grundlag, som hovedparten af policereserven kan henføres til, vurderes at føre til homogene grupper.

Omkostninger:

Der er kun én og samme kontributionsgruppe for alle policer.

Alle policer omfatter overordnet set samme produkter og er administrativt set ensartede over et normalt medlemskabs forløb. Alle policer er på anden ordens grundlaget omfattet af samme policegebyr og samme procentvise belastning af bidragsbetaling. Den samlede bestand er således homogen mht. omkostningsbelastningen.

Rente:

Der opdeles i kontributionsgrupper efter den vægtede gennemsnitlige grundlagsrente (oprindelig tegningsrente) i intervaller med øvre grænser 4,25 %, 3,25 %, 2,25 % og 1,25 %. Supplerende livrenter tegnet med en grundlagsrente på 2 % er i deres egen rentegruppe, da de har særlige regler for fastsættelse af depotrenten.

Rentegrupperne er defineret med intervaller på højst 1 % og opfylder herved homogenitetskriteriet i henhold til Finanstilsynets vejledning.

14.2 Beregning af det realiserede resultat

For hver kontributionsgruppe beregnes et separat realiseret resultat og det samlede resultat for pensionskassen beregnes som summen af delresultaterne. Dette sikrer, at den enkelte kontributionsgruppe tildeles en andel af det realiserede resultat, som er rimelig i forhold til kontributionsgruppens bidrag til resultat, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 6 og lov om finansiel virksomhed § 21, stk. 2.

I det følgende beskrives principperne for opgørelse af realiseret resultat på rentegrupper, risikogrupper og omkostningsgrupper.

Rente:

Det realiserede resultat før rentebonus, før betaling af PAL-skat og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning som indhentes i kollektivt bonuspotentiale beregnes som gruppens samlede bogførte investeringsafkast før PAL fratrukket summen af følgende størrelser:

- a) 1. ordens rentetilskrivningen på forsikringerne i gruppen

- b) ændring i gruppens akkumulerede værdiregulering, bortset fra ændringer i individuelle bonuspotentialer foretaget i henhold til kontributionsbekendtgørelsen § 8, stk.2 og § 9, stk. 1 (hermed menes ændringer i bonuspotentialiet i form af opskrivning eller nedskrivning som regnskabsmæssig disposition).

og tillagt følgende:

- d) Ændringer i individuelle bonuspotentialer, som er foretaget i medfør af § 6, stk. 6 og 8 i kontributionsbekendtgørelsen.
- e) Ændringer i fortjenstmargen, som er foretaget i medfør af § 6, stk. 4, nr. 2 og stk 6 eller § 8, stk. 2 i kontributionsbekendtgørelsen.

Investeringsafkastet tilhørende gruppen beregnes ud fra de til rentegruppen tilhørende investeringsaktiver.

Da rentegruppe A og B har investeringsfællesskab fordeles afkastet tilhørende disse to gruppers investeringsaktiver efter pensionshensættelserne.

Risiko:

En risikogrupperes realiserede resultat beregnes som de i året betalte 1. ordens risikobidrag fratrukket de i året bogførte skader hørende til forsikringer i gruppen inklusive ændringer i RBNS-, IBNR-, og erstatningshensættelser og tillagt resultatet af genforsikring.

Den afgivne genforsikringspræmie fordeles mellem risikogruppe A, risikogruppe B og forsikringsklasse III efter den andel af invaliderisikosummen, der overstiger eget beholdet.

Omkostninger:

Omkostningsgruppens realiserede resultat beregnes som de i året betalte 1. ordens omkostningsfradrag fratrukket de i året bogførte pensionsmæssige administrationsomkostninger.

De bogførte pensionsmæssige administrationsomkostninger fordeles mellem omkostningsgruppen og forsikringsklasse III efter periodens gennemsnitlig retrospektive hensættelse.

14.3 Risikoforrentning

Risikoforrentningen til egenkapitalen udgør:

- 0 % af pensionshensættelsen i rentegruppe A,
- 0,9 % af pensionshensættelsen i rentegruppe B,
- 0,9 % af pensionshensættelsen i rentegruppe C,
- 0,5 % af pensionshensættelsen i rentegruppe D,
- 100 % af risikoresultatet efter bonus, dog mindst 0 kr., for hver risikogruppe,
- 100 % af omkostningsresultatet efter bonus, dog mindst 0 kr. i omkostningsgruppen.

14.3.1 Opdeling af risikoforrentning

Risikoforrentningen for rentegrupperne opdeles i:

- 1) Betalingen til egenkapitalen, som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen i forhold til de enkelte grupper.
- 2) Betalingen til egenkapitalen fra gruppernes fortjenstmargen.

Opdelingen af risikoforrentningen foretages ud fra rentegruppens bonuspotentialer, risikoen på forsikringselementerne og volatiliteten på afkastet af gruppens aktiver. Risikoforrentning kan dermed opdeles som følger:

Rentegruppe	Anmeldt risikoforrentning	Betaling for risiko	Betaling fra fortjenstmargen
A	0,0%	0,0%	0,0%
B	0,9%	0,9%	0,0%
C	0,9%	0,9%	0,0%
D	0,5%	0,5%	0,0%

14.4 Det beregningsmæssige kontributionsprincip

Det realiserede resultat opgøres i henhold til afsnit 14.2

14.4.1 Rentegrupper

For den enkelte rentegruppe gælder følgende:

Hvis det realiserede resultat er positivt, så anvendes dette i prioriteret rækkefølge til:

genopbygning af individuelle bonuspotentialer
overførsel til kollektivt bonuspotentiale.

Hvis det realiserede resultat er negativt dækkes dette i prioriteret rækkefølge af:

kollektivt bonuspotentiale
individuel bonuspotentiale
fortjenstmargen
egenkapital

Hvis egenkapitalen dækker et negativt realiseret resultat føres beløbet på rentegruppens udlægskonto.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres ikke på udlægskonto, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Risiko- og omkostningsgrupper

For den enkelte risiko- eller omkostningsgruppe gælder følgende:

Hvis det realiserede resultat er positivt, overføres beløbet til gruppens kollektive bonuspotentiale.

Hvis det realiserede resultat er negativt dækkes dette i prioriteret rækkefølge af:

- kollektivt bonuspotentiale
- egenkapital.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres ikke på udlægskonto, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

14.4.2 Skyggekonti og udlægskonto

Skyggekontoen opdeles i to dele. Skyggekontoen pr. 31. december 2015 og udlægskontoen.

Skyggekonto pr. 31. december 2015

Skyggekontoen pr. 31. december 2015 for hver rentegruppe nedskives eller indhentes med mindst en femtedel af beløbet pr. 31. december 2015 hvert år de kommende fem regnskabsår. Den nuværende skyggekonto er dermed nedskrevet eller indhentet senest 31. december 2020.

Hele eller dele af skyggekontoen pr. 31. december 2015 for hver rentegruppe kan indhentes, når det realiserede resultat fratrukket risikoforrentning tillader det.

Udlægskonto

Såfremt egenkapitalen har dækket et negativt realiserede resultat for en rentegruppe, kan beløbet føres på rentegruppens udlægskonto.

Manglende risikoforrentning føres ikke på udlægskonto, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Udlægskontiene for egenkapitalen forrentes ikke.

Rentegruppens udlægskonto kan indhentes fra gruppens kollektive bonuspotentiale og individuelle bonuspotentiale efter betalingen til egenkapitalen, som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen i forhold til de enkelte grupper, er indhentet.

Hvis pensionskassen i et år overfører et mindre beløb fra rentegruppernes kollektive bonuspotentiale og de individuelle bonuspotentiale end ovenstående berettiger til, skal udlægskontoen for egenkapitalen afskrives med det manglende beløb. Det er således ikke muligt på et senere tidspunkt at indhente beløbet.

Pensionskassen kan vælge at afskrive hele eller dele af udlægskontiene, såfremt disse ikke står i rimeligt forhold til forsikringsbestanden. De afskrevne dele vil ikke kunne indhentes på et senere tidspunkt.

14.5 Skift af kontributionsgruppe

Ved skift af rentegruppe overføres den enkelte forsikrings akkumulerede værdiregulering til den nye gruppe. Ved udtræden af en rentegruppe frigives den enkelte forsikrings akkumulerede værdiregulering til gruppen.

Ved skift af kontributionsgrupper i øvrigt medfølger herudover ikke øvrige andele af ufordelte midler.

15 Bonusregulativ

15.1 Generelle regler

Bonusregulativet omfatter alle medlemmer, samt pensionister efter medlemmer, i Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører.

De satser, der anvendes ved bonusberegningen, fremgår af det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte 'Satsbilag til Beregningsgrundlag og Bonusregulativ', her kaldet satsbilaget.

Satserne fastsættes forud for en kalendermåned ad gangen, og gælder uændret resten af kalenderåret, medmindre der i mellemtiden finder en ny fastsættelse sted.

Reglerne for bonusfordelingen kan ændres således, at ændringen også gælder allerede optagne medlemmer samt pensionister, dog ikke således, at allerede fordelt bonus berøres.

Ved en senere ændring af reglerne kan der finde en opdeling af de bonusberettigede sted i bonusgrupper, såfremt en mere differentieret bonustildeling måtte blive hensigtsmæssig eller påkrævet.

15.2 De enkelte elementer af bonus

De i beregningsgrundlaget indgående elementer, rente, risiko og administration, kaldes også 1. ordens grundlaget. Til brug for bonusfordelingen anvendes, jfr. satsbilaget, et mindre forsigtigt grundlag, kaldet 2. ordens grundlaget. Bonus opstår, jfr. pkt. 4, som forskellen mellem 2. ordens- og 1. ordensgrundlaget

15.2.1 Rente

Der fastsættes 2 rentesatser på 2. orden, også kaldet depotrenter, før hhv. efter realrenteafgift, hvor satsen før realrenteafgift anvendes til reserve friholdt for realrenteafgift. Rentebonus udgør forskellen mellem reserven forrentet med 2. ordens- og 1. ordensrenten (opgørelsesrente).

15.2.2 Risiko

2. ordens risikobidrag udgør de i satsbilaget angivne satser herfor multipliceret med 1. ordens risikobidrag.

Risikobonus udgør forskellen mellem 1. ordens og 2. ordens risikobidrag.

15.2.3 Omkostning

2. ordens omkostning udgør de i satsbilaget angivne omkostninger.

Omkostningsbonus er forskellen mellem 1. ordens og 2. ordens omkostning.

15.2.4 Udbetalt bonustillæg

For pensionister, der er pensionerede før 1.1.1993, er 1. ordens reserven på konverteringstidspunktet opskrevet med værdien af bonustillægget. Dermed er der ingen regulering af ydelsen, før 2. ordens reserven kommer på niveau med 1. ordens reserven.

15.3 Kontofremregning

En kontofremregning, således som den beskrives i dette afsnit, er den væsentlige forudsætning for beregning af bonus. Fremregning finder sted for såvel medlemskabet som helhed som den tilknyttede alderssum, jfr. beregningsgrundlaget 11.6.0. Hvis der ved pensionsudbetaling udbetales til flere pensionsberettigede, sker fremregning for hver pensionsberettiget for sig, dog således, at et evt. realrenteafgiftsfrit beløb fordeles dynamisk med nettoreserverne som fordelingsnøgle.

En bonusperiode er den kortest mulige periode, der afgrænses af tidspunkterne

- Indtræden
- Skifte af kalenderår
- Udbetaling af alderssum (kun for alderssumsdelen)
- Påbegyndelse af invalide-, alders-, børne- eller ægtefællepension
- Udtræden

Kontofremregningen er bestemt ved en månedsvis fremregning af nettoreserven primo bonusperioden på 2. ordens grundlaget, således at kontoreserve ultimo bonusperioden udgør:

Kontoreserve ultimo = nettoreserve primo
+ forudsat bidrag
+ indskud
- forfaldne løbende pensionsydelse, inkl. bonustillæg
- forfaldne engangsydelser
- omkostninger på 2. orden
- risikobidrag på 2. orden
- gruppelevsbidrag
+ rente på 2. orden

15.4 Beregning af bonus

Ultimo bonusperioden er elementsummen defineret som kontoreserve ultimo med fradrag af nettoreserven. Hvis elementsummen er positiv, udgør periodens bonus denne elementsum, i modsat fald udgør periodens bonus 0. Fra 1.1.2000 akkumuleres en negativ elementsum til senere modregning i kommende positive elementsummer.

Elementsummen kan, jfr. pkt. 2, opdeles i

- a) rentebonus
- b) risikobonus
- c) omkostningsbonus
- d) - udbetalt bonustillæg
- e) - gruppelevsbidrag
- z) residual (fremføringsrest)

Residualen er udtryk for fremføringsalgoritmens unøjagtighed i forhold til kontinuert beregning, er søgt minimeret og henføres forholdsmæssigt til risikobidragene.

15.5 Anvendelse af bonus

Ultimo hver periode anvendes bonus i henhold til det på dette tidspunkt gældende beregningsgrundlag som nettoindsud til proportional opskrivning af ydelserne.

15.6 Bonus efter påbegyndelse af pensionsudbetaling

Lad $g\%$ være opgørelsesrenten, $j\%$ omregningsrenten ($j\% > g\%$), jfr. beregningsgrundlaget 8.1. Med $j\% = g\%$ forekommer det specialtilfælde, at der ikke har fundet omregning sted.

Lad endvidere $T_1\%$ være det primo perioden gældende bonustillæg. Med $T_1\% = 0$ forekommer det specialtilfælde, som er gældende for alle pensioneringer siden 1.1.1993, at der ikke er noget bonustillæg.

Lad endelig Y_1^j være den årlige ydelse primo perioden, og lad Δt være periodens længde i (brøkdelen af) år. Ydelsen Y_1^j er gældende gennem hele perioden, hvorefter den årlige ydelse ultimo perioden, jfr. beregningsgrundlaget 8.1, er bestemt ved

$$Y_2^j = Y_1^j(1 - (j\% - g\%)\Delta t)$$

I kontofremregningen anvendes passiver $K_y^{j\%}$, (y) er udbetalingsydelsen samt evt. tilknyttede ydelser, med opgørelsesrente $j\%$. Elementsummen indeholder

- d) det udbetalte bonustillæg, jfr. 15.2.4- $T_1\%Y_1^j\Delta t$ og tillægges
- f) reservegevinsten ved det forudsatte ydelsesfald

$$\sum_y K_y^{j\%}(x)w_y(x)[Y_2^j - T_1^j] \quad (11)$$

Hvor $w_y(x)$ angiver ydelsesforhold.

Bonus bestemmes og anvendes herefter jfr. 15.5.

Bonustillægget $T_2\%$ ultimo perioden bestemmes ved

$$(1 + T_1\%)Y_2^j = (1 + T_2\%)\tilde{Y}_2^j$$

Hvor \tilde{Y}_2^j er ydelsen inkl. bonustilskrivning.

16 Satsbilag til Beregningsgrundlag og Bonusregulativ - 2017

Satser for tidligere år er anført til sammenligning. Regulativ er angivet i {}.

Beregningsgrundlag for forsikringsklasse I:

Beregningsgrundlag 3.2 {I}

Den maximale omregningsrente er bestemt ved at startydelsen efter omregning maksimalt kan udgøre 100% af startydelsen før omregning.

Beregningsgrundlag 3.2 {II, III}

Den maximale omregningsrente for pensioneringer i 2015 er 100% af startydelsen før omregning.

Beregningsgrundlag 5.1

	2016	2017
M1	300 kr.	300 kr.
M2	1.000 kr.	1.000 kr.

Beregningsgrundlag 5.5.1

	2013	2014	2015	2016	2017
GEBYR	655 kr.	670 kr.	680 kr.	685 kr.	700 kr.

Beregningsgrundlag 5.5.5

Bagatelgrænsen for tvangstilbagekøb udgør 200 kr. månedlig pension.

Beregningsgrundlag 5.6.1 og 5.6.2

	2014	2015	2016	2017
Finansielt fradrag	4 %	4 %	4 %	4 %
GEBYR OMVALG	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.

Bonusregulativ 15.2.1: rente

<i>Depotrente i % p.a.</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Før PAL	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %
Efter PAL	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Supplerende livrente før PAL	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %
Supplerende livrente efter PAL	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %

Bonusregulativ 15.2.2: Risiko

Satserne for 2. ordens risikobidrag udgør følgende, idet x er medlemmets alder i år og brøkdele af år:

Beregningsgrundlag:			ISP14U	ISP01U	ISP01U	ældre grundlag
Risiko	regulativ	køn	2015-2017	2015-2016	2017	2012-2017
Invaliditet	{I,II}	mænd				40 %
Invaliditet	{I,II}	kvinder				27 %
Invaliditet	{III, IV}	begge køn	40 %	40 %	40	40 %
Død	Alle	begge køn	$\frac{\mu^{ISP01U}}{\mu^{ISP14U}}$	100%	$\frac{\mu^{ISP01U*}}{\mu^{ISP14U}}$	(-10+x) %

Dødsintensiteten $\mu^{ISP01U*} = \mu^{ISP01U,2.orden}$ er givet ved:

$$\mu^{ISP01U,2.orden} = 0,000316 \cdot 10^{3,944+0,058 \cdot x-10}$$

For supplerende livrente fastsættes 2. ordens risikobidrag som 100 % af 1. ordens risikobidrag.

Bonusregulativ 15.2.3: Omkostning

	2013	2014	2015	2016	2017
Af bidrag	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Af indskud	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Af depotet (årligt*)	0,075 %	0,065 %	0,04 %	0,04 %	0,03 %
Månedligt gebyr	30 kr.	30 kr.	30 kr.	30 kr.	30 kr.

*) Depotomkostningerne beregnes månedligt af depotet primo måneden med 1/12 af satsen.

Omkostningssatserne gælder både for hovedordning og supplerende livrente.

Bonusregulativ 15.2.4 Bonustillæg

Bonustillæg bliver individuelt beregnet, jfr. Bonusregulativ pkt. 6.

Bonusregulativ 15.4.e) Gruppelivsbidrag

Månedlig bidrag i kr.	grp.	2013	2014	2015	2016	2017
Høj dækning	A	182	190	170	170	170
Lav dækning	A	141	149	139	139	139
Lav dækning	B	182	190	170	170	170

Gruppelivpræmierne er uændret i forhold til 2016. Præmier for død og invaliditet på høj dækning udgør 62 kr. og på lav dækning 31 kr. Ulykkesdækningen udgør fortsat 20 kr. Kritisk sygdomsdækningen

koster fortsat 88 kr.

Gruppe B omfatter medlemmer af opsparingsafdelingen. Gruppe A omfatter øvrige medlemmer.

Gruppelivsdækning

IS angiver invalidesum, T angiver sum ved død, KS angiver sum ved kritisk sygdom:

Regulativ 4:

Alder	Lav dækning			Høj dækning		
	KS	IS	T	KS	IS	T
41	150.000	200.000	400.000	150.000	400.000	800.000
42	150.000	200.000	384.000	150.000	400.000	768.000
43	150.000	200.000	368.000	150.000	400.000	736.000
44	150.000	200.000	352.000	150.000	400.000	704.000
45	150.000	200.000	336.000	150.000	400.000	672.000
46	150.000	200.000	320.000	150.000	400.000	640.000
47	150.000	200.000	304.000	150.000	400.000	608.000
48	150.000	200.000	288.000	150.000	400.000	576.000
49	150.000	200.000	272.000	150.000	400.000	544.000
50	150.000	200.000	256.000	150.000	400.000	512.000
51	150.000	200.000	240.000	150.000	400.000	480.000
52	150.000	180.000	224.000	150.000	360.000	448.000
53	150.000	160.000	208.000	150.000	320.000	416.000
54	150.000	140.000	192.000	150.000	280.000	384.000
55	150.000	120.000	176.000	150.000	240.000	352.000
56	150.000	100.000	160.000	150.000	200.000	320.000
57	150.000	80.000	144.000	150.000	160.000	288.000
58	150.000	60.000	128.000	150.000	120.000	256.000
59	150.000	40.000	112.000	150.000	80.000	224.000
60	150.000	20.000	96.000	150.000	40.000	192.000
61	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
62	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
63	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
64	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
65	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
66	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
67	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000

Øvrige regulativer:

Alder	Lav dækning			Høj dækning		
	Under	KS	IS	T	KS	IS
41	150.000	200.000	400.000	150.000	400.000	800.000
42	150.000	192.000	384.000	150.000	384.000	768.000
43	150.000	184.000	368.000	150.000	368.000	736.000
44	150.000	176.000	352.000	150.000	352.000	704.000
45	150.000	168.000	336.000	150.000	336.000	672.000
46	150.000	160.000	320.000	150.000	320.000	640.000
47	150.000	152.000	304.000	150.000	304.000	608.000
48	150.000	144.000	288.000	150.000	288.000	576.000
49	150.000	136.000	272.000	150.000	272.000	544.000
50	150.000	128.000	256.000	150.000	256.000	512.000
51	150.000	120.000	240.000	150.000	240.000	480.000
52	150.000	112.000	224.000	150.000	224.000	448.000
53	150.000	104.000	208.000	150.000	208.000	416.000
54	150.000	96.000	192.000	150.000	192.000	384.000
55	150.000	88.000	176.000	150.000	176.000	352.000
56	150.000	80.000	160.000	150.000	160.000	320.000
57	150.000	72.000	144.000	150.000	144.000	288.000
58	150.000	64.000	128.000	150.000	128.000	256.000
59	150.000	56.000	112.000	150.000	112.000	224.000
60	150.000	48.000	96.000	150.000	96.000	192.000
61	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
62	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
63	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
64	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
65	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
66	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000
67	100.000	-	80.000	100.000	-	160.000

Pensionstillæg til løbende pensionsydelse

Satserne udgør nedenstående på de angivne valørdatoer:

	Regulativ I		Regulativ II og III	
	01.04	01.10	01.04	01.10
2006	50 %	50 %	50 %	125 %
2007	100 %	50 %	200 %	150 %
2008 -2017	0 %	0 %	0 %	0 %

Pensionstillæg til engangsudbetalinger

Satserne udgør nedenstående på de angivne valørdatoer.

01.01.2011 - 01.12.2012	5,0 %
01.01.2013 - 01.01.2018	0,0 %

Sats for erhvervelsesomkostninger

Satsen er 0.

Beregningsgrundlag for forsikringsklasse III

Beregningsgrundlag 3.2

Den maksimale omregningsrente er bestemt ved, at startydelsen efter omregning maksimalt kan maksimalt 100 %, som ligeledes gælder ved omvalg fra forsikringsklasse I til forsikringsklasse III.

Beregningsgrundlag 5.5.1

Satserne er de samme som gælder for regulativ III i forsikringsklasse I.

Beregningsgrundlag 5.5.5

Satserne er de samme som gælder for regulativ III i forsikringsklasse I.

Beregningsgrundlag 5.6.2

Satserne er de samme som gælder for forsikringsklasse I.

Overskudsregulativ) Rente

<i>sats i % p.a.</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Foreløbig rente før PAL-Seniorordningen	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %	2,36 %
Foreløbig rente efter PAL-Seniorordningen	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Foreløbig rente før PAL - Markedsrenteordningen	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %
Foreløbig rente efter PAL-Markedsrenteordningen	4,25 %	4,25 %	4,25 %	4,25 %	4,25 %

<i>sats i % p.a.</i>	2013	2014	2015	2016	2017
KON-SATS	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Overskudsregulativ) Risiko

Satserne er de samme som gælder for regulativ III i forsikringsklasse I.

Overskudsregulativ) Omkostning {I, II, III}

Satserne er de samme som gælder for forsikringsklasse I.

Derudover tages en pris for garantien på Seniorordningen. Prisen for garantien udgør i 2017 0,4 % af det samlede depot i Seniorordningen. Prisen for garantien beregnes månedligt af depotet primo med 1/12 af satsen

Overskudsregulativ) Omkostning {IV}

Policeomkostninger	2013	2014	2015	2016	2017
Af bidrag	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Af indskud og overførsler	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Af depotet (årligt*)	0,075 %	0,065 %	0,04 %	0,04 %	0,03 %
Månedligt gebyr	30 kr.	30 kr.	30 kr.	30 kr.	30 kr.

*) Depotomkostningerne beregnes månedligt af depotet primo måneden med 1/12 af satsen.

Omkostningssatserne gælder både for hovedordning og opsparingsordninger.

Overskudsregulativ) Omkostning

Investeringsvalg	2013	2014	Indtil 30.4.2015	Fra 1.5.2015	2016	2017
Gebyr	250 kr.	250 kr.	250 kr.	0 kr.	250 kr.	250 kr.
Af depotet	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0 %	0,05 %	0,05 %

Overskudsregulativ) Gruppelivsbidrag

Satserne er de samme som gælder for forsikringsklasse I.

Pensionstillæg

Der er ikke pensionstillæg med mindre garanteret mindsterente er tilvalgt.

Pensionstillæg på løbende ydelser		
	01.04	01.10
2008-2017	0 %	0 %

Pensionstillæg på sumydelser udgør 0 %.

Sats for erhvervesomkostninger

Satsen er 0.

Genforsikring

RISK XL DÆKN	23.000.000 kr.
RISK XL EGETB	7.000.000 kr.

17 Sætser til opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser

Sætserne referer til det gældende tekniske grundlag, jf. afsnit 12.7

17.1 Rente

Pensionskassen anvender en rentekurve opgjort efter principper fastlagt af EIOPA til opgørelse af pensionsforpligtelser. Rentekurven indeholder volatilitetsjustering. Rentekurven reduceres med den aktuelle PAL-skattesats.

17.2 Dødelighedforudsætninger

For mænd anvendes:

$$\mu_{x,t} = e^{\beta_1 r_1(x) + \beta_2 r_2(x) + \beta_3 r_3(x)} \bar{\mu}_{x,t} \cdot (1 - R(x))^{t-2015}$$

hvor $\bar{\mu}_{x,t}$ angiver Finanstilsynets benchmarkdødelighed, $R(x)$ angiver Finanstilsynets levetidforbedringer og basisfunktionerne $r_i(x)$ er givet som:

$$r_i(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x \leq x_{i-1} \\ \frac{(x_i - x)}{20} & , \text{for } x_{i-1} < x < x_i \\ 0 & , \text{for } x \geq x_i \end{cases}$$

for $i = 1, 2, 3$ og $x_i = 20 \cdot (2 + i)$

Parametrene β_1, β_2 og β_3 estimeres ved brug af en Poisson regressionsmodel. Analysen giver følgende resultater: $\beta_1 = -0,4783, \beta_2 = -0,2745$ og $\beta_3 = 0$.

For kvinder anvendes:

$$\mu_{y,t} = e^{\beta_1 r_1(x) + \beta_2 r_2(x) + \beta_3 r_3(x)} \bar{\mu}_{y,t} \cdot (1 - R(y))^{t-2015}$$

hvor $\bar{\mu}_{y,t}$ angiver Finanstilsynets benchmarkdødelighed, $R(x)$ angiver Finanstilsynets levetidforbedringer og basisfunktionerne $r_i(x)$ er givet som:

$$r_i(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x \leq x_{i-1} \\ \frac{(x_i - x)}{20} & , \text{for } x_{i-1} < x < x_i \\ 0 & , \text{for } x \geq x_i \end{cases}$$

for $i = 1, 2, 3$ og $x_i = 20 \cdot (2 + i)$

Parametrene β_1, β_2 og β_3 estimeres ved brug af en Poisson regressionsmodel. Analysen giver følgende resultater: $\beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = 0$.

De anmeldte satser baserer sig på statistiske analyser af data for 2011-2015.

17.3 Invaliditetsforudsætninger

Invalideintensiteten er fastsat som bedste skøn for invalideintensiteten.

Invalideintensiteten er givet ved en Gompertz-Makeham funktion med parametrene A, B og C i formelen:

$$\mu^{ai}(x) = A + 10^{B+Cx-10}$$

Estimaterne for A, B og C er givet ved:

	A	B	C
Mænd	0,0001	3,95	0,06
Kvinder	0,0001	3,95	0,06

17.4 Kollektive elementer

Der henføres til de køndopdelte kollektive ægtefællepensioner og kollektive børnerenter på regulativ I og II, jf. afsnit 2.4 og 2.5.

17.5 Omkostninger

Sats	ultimo 2016/2017
$ISP^{MV} PRM_1$	2%
$ISP^{MV} PRM_2$	485
$ISP^{MV} \emptyset V_1$	485
$ISP^{MV} FRIP$	485

17.6 Genkøb- og fripolice

Satserne for genkøb og fripolice er givet ved alders og rentegruppe afhængige intensiteter. Intensiteterne er 0 for aldre under 20 år samt aldre over 70 år. Intensiteterne kan ses i nedenstående tabeller:

Genkøbsintensitet			
Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
20	0,00000	0,00000	0,00472
21	0,00000	0,00000	0,01049
22	0,00000	0,00000	0,01757
23	0,00000	0,00000	0,02664
24	0,00000	0,00000	0,03657
25	0,00000	0,00000	0,04695
26	0,00000	0,00000	0,05399
27	0,00000	0,00000	0,05662
28	0,00000	0,00000	0,05467
29	0,00172	0,00172	0,04857

- Fortsat fra forrige side

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
30	0,00344	0,00344	0,04003
31	0,00607	0,00607	0,03219
32	0,00906	0,00906	0,02528
33	0,01033	0,01033	0,02029
34	0,01039	0,01039	0,01869
35	0,01003	0,01003	0,01806
36	0,00933	0,00933	0,01752
37	0,00848	0,00848	0,01813
38	0,00903	0,00903	0,01873
39	0,00892	0,00892	0,01861
40	0,00859	0,00859	0,01850
41	0,00762	0,00762	0,01749
42	0,00657	0,00657	0,01530
43	0,00559	0,00559	0,01311
44	0,00448	0,00448	0,01139
45	0,00429	0,00429	0,00965
46	0,00465	0,00465	0,00894
47	0,00515	0,00515	0,00915
48	0,00628	0,00628	0,00875
49	0,00755	0,00755	0,00807
50	0,00834	0,00834	0,00727
51	0,00828	0,00828	0,00614
52	0,00756	0,00756	0,00523
53	0,00617	0,00617	0,00499
54	0,00434	0,00434	0,00518
56	0,00145	0,00145	0,00559
57	0,00059	0,00059	0,00567
58	0,00000	0,00000	0,00561
59	0,00017	0,00017	0,00537
60	0,00034	0,00034	0,00466
61	0,00050	0,00050	0,00387
62	0,00067	0,00067	0,00304
63	0,00097	0,00097	0,00211
64	0,00111	0,00111	0,00195
65	0,00124	0,00124	0,00199
66	0,00137	0,00137	0,00234
67	0,00126	0,00126	0,00281
68	0,00106	0,00106	0,00312
69	0,00086	0,00086	0,00328

Fripolice intensitet

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
20	0,00000	0,00000	0,08153
21	0,00000	0,00000	0,10398
22	0,00000	0,00000	0,14002
23	0,00000	0,00000	0,16428
24	0,00000	0,00000	0,17566

- Fortsat fra forrige side

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
25	0,00000	0,00000	0,18721
26	0,00000	0,00000	0,18245
27	0,01212	0,01212	0,16085
28	0,02424	0,02424	0,14581
29	0,03636	0,03636	0,12807
30	0,05038	0,05038	0,11015
31	0,05615	0,05615	0,10061
32	0,05069	0,05069	0,09296
33	0,04798	0,04798	0,08815
34	0,04520	0,04520	0,08566
35	0,03906	0,03906	0,08346
36	0,04199	0,04199	0,08184
37	0,04345	0,04345	0,08078
38	0,04181	0,04181	0,08017
39	0,03981	0,03981	0,08019
40	0,03857	0,03857	0,07924
41	0,03659	0,03659	0,07847
42	0,03575	0,03575	0,07755
43	0,03426	0,03426	0,07664
44	0,03481	0,03481	0,07712
45	0,03382	0,03382	0,07773
46	0,03187	0,03187	0,07769
47	0,03181	0,03181	0,07695
48	0,03134	0,03134	0,07508
49	0,03144	0,03144	0,07200
50	0,03359	0,03359	0,06877
51	0,03538	0,03538	0,06673
52	0,03437	0,03437	0,06543
53	0,03437	0,03437	0,06434
54	0,03316	0,03316	0,06418
55	0,03225	0,03225	0,06340
56	0,03258	0,03258	0,06182
57	0,03229	0,03229	0,06188
58	0,03326	0,03326	0,06338
59	0,03595	0,03595	0,07100
60	0,04477	0,04477	0,08382
61	0,05550	0,05550	0,09566
62	0,06563	0,06563	0,10400
63	0,07202	0,07202	0,10575
64	0,06862	0,06862	0,09663
65	0,05830	0,05830	0,08354
66	0,04483	0,04483	0,07490
67	0,03241	0,03241	0,07490
68	0,02313	0,02313	0,06834
69	0,01940	0,01940	0,06824

17.7 PVFP

Rentegruppe	d_{max}	d_{TV}
A	0%	0%
B	0%	0%
C	0%	0%
D	0%	0%
Supplerende livrenter	0%	0%

18 Jobskifteaftalen

Dette afsnit omhandler 'Aftale om overførsel af pensionsmidler mellem selskaber i forbindelse med forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger)', også kaldet Jobskifteaftalen, af 1. november 2015.

18.1 Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse ved overførsel af pensionsmidler som følge af selskabsskifte i forbindelse med forsikredes individuelle overgang til anden ansættelse (jobskifte).

Stk. 2. Aftalen finder ikke anvendelse, hvis forsikredes jobskifte sker i forbindelse med virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse m.v.

Stk. 3. Pensionsordningen skal enten såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være obligatorisk, jf. § 2, stk. 5, eller såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være frivillig, jf. § 2, stk. 6 og 9.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 er det muligt ved overførsel af pensionsmidler mellem livs- og pensionsforsikringselskaber at overføre fra en obligatorisk til en frivillig ordning og vice versa.

18.2 Definitioner

Ved 'selskaber' forstås livs- og pensionsforsikringselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

Stk. 2. Ved 'forsikrede' forstås ejeren af en pensionsordning.

Stk. 3. Ved 'pensionsordninger' forstås pensionsforsikringer og pensionskasseordninger.

Stk. 4. Ved 'pensionsmidler' forstås det beløb, som overføres fra det afgivende til det modtagende selskab.

Stk. 5. Ved en 'obligatorisk pensionsordning' forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et selskab.

Stk. 6. Ved en 'frivillig pensionsordning' forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver har truffet aftale med et selskab om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning efter nærmere retningslinjer, der typisk bestemmer og definerer rammerne for forsikringsform, pensionsbidragets størrelse og helbredsoplysninger.

Stk. 7. Ved 'opgørelsesdato' forstås den dato pr. hvilken værdien af pensionsordningen opgøres. Ved 'overførselsdato' forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres.

Stk. 8. Ved 'særlige bonushensættelser' forstås særlige bonushensættelser som nævnt i FIL §§134 og 138 samt medlemskonti som nævnt i FIL § 133.

Stk. 9. Om den frivillige ordning skal for så vidt angår det modtagende selskab gælde:

Omfatter potentialet af pensionsordningen mere end 500 personer, skal mindst 40 pct. deraf være bidragbetalende.

Omfatter potentialet af pensionsordningen fra 400 og op til 500 personer, skal mindst 200 deraf være bidragbetalende.

Omfatter potentialet af pensionsordningen mindre end 400 personer, skal mindst 50 pct. deraf være bidragbetalende. Antal bidragbetalende personer skal dog altid være større end 10.

18.3 Betingelser for overførsler

Et selskab har pligt til at modtage pensionsmidler fra et andet selskab, hvis samtlige nedennævnte betingelser i 1-4 er opfyldt:

- 1) Forsikrede ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, hvor der stilles krav om, at en eventuel ordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en lønoverenskomst. De overførte pensionsmidler skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
- 2) Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt, jf. stk. 3, nr. 1, fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko.
- 3) Helbredsoplysningerne, som forsikrede eventuelt har afgivet i henhold til stk. 3, er tilfredsstillende.
- 4) Forsikrede har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af pensionsmidlerne.

Stk. 2. Det modtagende selskab kan gøre overførslen af frivillige ordninger betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Stk. 3. Det modtagende selskab kan kræve fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger fra den gamle ordning på et af følgende 2 punkter:

- 1) Risikosummen forøges med mindst 25 pct.
- 2) Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye ordning, end ved optagelsen i den tidligere ordning. Til dette formål inddeles helbredsoplysningerne i 4 former:
 - 1) helbredsattest
 - 2) helbredserklæring
 - 3) kortfattet erklæring
 - 4) ingen helbredsoplysninger.
 Helbredsattest indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæring osv. En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.

Stk. 4. Det modtagende selskab er i den af § 8, stk. 2, omfattede situation berettiget til at afkræve forsikrede nye helbredsoplysninger. Selskabet kan på baggrund af helbredsoplysningerne afslå modtagelse af pensionsmidler. Såfremt det modtagende selskab anvender karenstidsbestemmelser, kan selskabet beslutte at anvende disse på det modtagne beløb.

Stk. 5. Den i stk. 3 nævnte forøgelse af risikosummen beregnes som differencen mellem på den ene side risikosummen i det modtagende selskab efter modtagelsen af overførselsbeløbet og på den anden side risikosummen i det afgivende selskab.

18.4 Karenstid

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

18.5 Overførsel - helbred

Kan forsikrede ikke overføre pensionsmidler til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 kan dog ikke tilsidesætte det afgivende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det afgivende selskab.

18.6 Oplysninger

Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning, herunder tidligere afgivne helbredsoplysninger, hvis forsikrede har afgivet et samtykke.

18.7 Fratrædelse

Overførslen af pensionsmidlerne sker uanset, at den forsikrede igen er fratrådt det ansættelsesforhold, der er knyttet til den pensionsordning, hvortil pensionsmidlerne skal overføres. Dette er dog under forudsætning af, at anmodning om overførsel er fremsat inden fratrædelsen.

18.8 Procedure for overførslen

Det modtagende selskab skal til det afgivende selskab fremsende forsikredes anmodning om overførsel af dennes pensionsmidler. Anmodningen må tidligst fremsendes på det tidspunkt, hvor forsikrede er optaget i pensionsordningen i det modtagende selskab. Anmodningen skal være modtaget af det afgivende selskab senest 36 måneder efter forsikredes fratrædelse af det job, hvortil pensionsordningen i det afgivende selskab var knyttet.

Stk. 2. Fristen i stk. 1 gælder ikke, såfremt en pensionsordning repræsenterer en mindre værdi, og såfremt der ikke derved spekuleres mod det modtagende selskab. Værdien af den enkelte pensionsordning opgøres i overensstemmelse med § 13 stk. 1 eller 2, og ved en mindre værdi forstås et beløb på 47.600 kr. eller derunder. Beløbet reguleres årligt i overensstemmelse med § 20 i lov om indkomstskat af personer (personskatteloven).

18.9 Tidpunkter for overførslen

Det afgivende selskab skal opgøre pensionsordningen og overføre pensionsmidlerne hurtigst muligt efter, at selskabet har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

Stk. 2. Det afgivende selskab skal overføre pensionsmidlerne til det modtagende selskab umiddelbart efter, at pensionsordningen er opgjort. Overførslen skal dog være foretaget allersenenest 5 bankdage efter opgørelsesdatoen. Overtrædes fristen som nævnt i 2. punktum, skal der foretages en ny opgørelse af pensionsordningen.

Stk. 3. Uanset stk. 1 skal pensionsmidlerne overføres allersenenest inden for løbende måned samt én måned efter det tidspunkt, hvor det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

18.10 Afgivelse af oplysninger

I forbindelse med overførslen skal alle relevante oplysninger afgives.

18.11 Morarente

Ved for sen overførsel af pensionsmidler, jf. § 9, stk. 3, skal der tillægges morarente. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge morarente, såfremt renten udgør 100 kr. eller mere.

Stk. 2. Rentesaften fastsættes efter reglerne i renteloven .

Stk. 3. Ligger overførselsdatoen uden for den i § 9, stk. 3, nævnte tidsfrist plus 5 bankdage, beregnes morarente med virkning fra udløb af fristen i § 9, stk. 3, til og med overførselsdatoen.

18.12 Tilskrivning af morarente

Morarente efter § 11 skal som udgangspunkt tilskrives den forsikredes pensionsordning, jf. dog stk. 2. Stk. 2. Har det modtagende selskab forrentet de overførte pensionsmidler fra et tidspunkt før overførselsdatoen, er det modtagende selskab berettiget til helt eller delvist at oppebære morarenten som kompensation for renteudgiften.

Stk. 3. Giver det modtagende selskab tidligst forrentning fra overførselsdagen, skal forsikredes pensionsordning altid have tilført morarenten.

18.13 Værdi af overførsel

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det afgivende selskab pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning, dog mindst den pågældende ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 2. Ved overførsel af pensionsmidler fra en markedsrente-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 3. De overførte pensionsmidler, jf. stk. 1 og stk. 2, indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab jf. dog stk. 4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en markedsrente-ordning fratrækkes de handelsomkostninger, der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

Stk. 4. Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset stk. 3, 1. punktum, berettiget til at anvende en del af de overførte pensionsmidler som indskud på særlige bonushensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20, stk. 1, nr. 7.

Stk. 5. Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

Stk. 6. Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særregel vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

Stk. 7. Ved overførsel af pensionsmidler er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførelse af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales. Stk. 8. Uanset stk. 1-7, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

18.14 Risiko

Risikoen i det afgivende selskab opretholdes uændret efter det afgivende selskabs almindelige regler indtil overførselsdatoen, medmindre andet er aftalt.

Stk. 2. Overførsel af pensionsmidler sker dog ikke, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden, bliver berettiget til invalidepension eller har påbegyndt udbetaling af aldersbetinget pension.

18.15 Modtagelse af pensionsmidler

Det modtagende selskab skal hurtigst muligt og senest pr. den 1. i måneden efter overførselsdatoen registrere de overførte pensionsmidler, eventuelt reduceret i overensstemmelse med Jobskifteaftalens regler herom, på forsikredes pensionsordning i det modtagende selskab. Uanset bestemmelsen i 1. punktum har det modtagende selskab dog altid indtil 5 arbejdsdage til gennemførelse af den fornødne registrering.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, kan dog ikke tilsidesætte det modtagende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det modtagende selskab.

18.16 Ydelser

Bliver den forsikrede berettiget til ydelser efter pensionsordningen i det modtagende selskab efter, at selskabet har modtaget pensionsmidlerne fra det afgivende selskab, men inden at selskabet har registreret disse på forsikredes pensionsordning, hæfter selskabet som om, at de overførte pensionsmidler var registreret på berettigelsestidspunktet.

18.17 Andre aftaler

Overførselsreglerne i denne aftale forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

18.18 Aftalens indgåelse

Aftalen finder anvendelse for overførsler mellem selskaber, der har tilsluttet sig aftalen.

Stk. 2. Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om tilslutningen.

18.19 Opsigelse af aftalen

Et selskab kan opsig aftalen med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet.

Stk. 2. I tilfælde af at det modtagende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 3. I tilfælde af at det afgivende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det afgivende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 4. Opsigelse af aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om opsigelsen.

18.20 Ikrafttrædelse og revision

Aftalen træder i kraft den 1. november 2015 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

Stk. 2. Aftalen gælder for anmodninger om overførsel, der modtages i det afgivende selskab fra og med 1. november 2015.

19 Virksomhedsomdannelsesaftalen

Dette afsnit omhandler 'Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m.v.', også kaldet Virksomhedsomdannelsesaftalen, af 1. november 2015.

19.1 Anvendelsesområde

For selskaber, der har tilsluttet sig denne aftale, finder aftalen anvendelse på overførsel af pensionsmidler mellem obligatoriske pensionsordninger i forbindelse med en virksomhedsomdannelse eller en virksomhedsoverdragelse.

Det er en forudsætning for aftalens anvendelse, at virksomhedsomdannelsen eller virksomhedsoverdragelsen ikke har til hensigt at ændre virksomhedens pensionsordning.

Aftalen finder anvendelse ved virksomhedsomdannelser og virksomhedsoverdragelser, der er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. Følgende situationer betragtes som virksomhedsomdannelser/virksomhedsoverdragelse:

- 1) To eller flere virksomheder sammensmeltes til en ny virksomhed. De sammensmeltede virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til den nye virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at en af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.
- 2) To eller flere virksomheder sammensmeltes. De ophørende virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til en fortsættende virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at en af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.
- 3) En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages visse aktiver og forpligtelser fra en bestående til en bestående og en eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at den eller de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området.
- 4) En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages aktiver og forpligtelser til to eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området. Aftalen finder ikke anvendelse dersom de nystiftede virksomheder frit kan vælge nyt pensionsselskab.
- 5) Der sker et helt eller delvist salg af en virksomhed til en anden virksomhed og de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning i den nye virksomhed.
- 6) Når en offentlig virksomhed eller dele heraf privatiseres eller udliciteres, og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller af en virksomhedsoverenskomst, at de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning.
- 7) Når dele af en virksomhed, offentlig eller privat, outsources eller bortforpagtes og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og dermed pensionsordning. Såfremt der i det nye ansættelsesforhold er en eksisterende pensionsordning, er det en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de outsourcete medarbejdere skal optages i denne ordning.
- 8) Når en koncern ændrer på medarbejdernes ansættelsesforhold, således at medarbejderne kollektivt overgår til ansættelse i en anden af koncernens virksomheder og medarbejderne dermed skal indtræde i den modtagende virksomheds eksisterende pensionsordning i henhold til gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller i henhold til en virksomhedsoverenskomst.

19.2 Afgrænsning af anvendelsesområde

Omdannelse til anden selskabsform betragtes ikke som virksomhedsomdannelse i relation til denne aftale.

Aftalen finder ikke anvendelse ved overdragelse af aktier og anpartar i aktie- eller anpartsselskaber.

19.3 Definitioner

Selskab

Ved selskaber forstås i denne aftale livs- og pensionsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

Virksomhed

Ved virksomhed forstås i denne aftale den juridiske enhed, hvor forsikrede er ansat.

Virksomhedsomdannelse og virksomhedsoverdragelse

Virksomhedsomdannelse og -overdragelse er defineret under 19.1.

Obligatorisk pensionsordning

Ved en obligatorisk pensionsordning forstås i denne aftale, en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et pensionselskab.

Både den afgivende og den modtagende pensionsordning betragtes som obligatorisk i ovenstående forstand, selvom der er grupper af medarbejdere, der i forbindelse med overdragelsen eller omdannelsen gives mulighed for på individuel basis at træffe valg om, hvilken af de involverede pensionsordninger de ønsker at være medlem af for fremtidige bidrag.

Medarbejdere, der i overensstemmelse hermed har valgt at lade deres fremtidige pensionsbidrag indgå på en anden af de involverede pensionsordninger end den oprindelige, er også omfattet af aftalens overførselsmuligheder.

Forsikrede

Ved forsikrede forstås i denne aftale ejeren af en pensionsordning.

Pensionsmidler

Ved pensionsmidler forstås i denne aftale det beløb, som overføres fra det afgivende til det modtagende pensionselskab.

Opgørelsesdato og overførselsdato

Ved opgørelsesdato forstås i denne aftale den dato, pr. hvilken pensionsordningen opgøres. Ved overførselsdato forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres.

19.4 Betingelser for overførsler

19.4.1

Et afgivende og et modtagende selskab har pligt til - efter skriftlig anmodning fra forsikrede - at overføre pensionsmidler til henholdsvis modtage pensionsmidler fra andre selskaber efter reglerne i denne aftale.

19.4.2

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, højst udgør 1 pct. af såvel det enkelte afgivende som det modtagende selskabs pensionshensættelser, sker overførslen i henhold til 19.11.

19.4.3

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mellem 1 og 5 pct. af et af selskabernes pensionshensættelse, sker overførslen også med udgangspunkt i 19.11. Dog gives det selskab, hvor den potentielle overførsel udgør mellem 1 og 5 pct., mulighed for at fastsætte særlige overførselsvilkår. Det er en forudsætning, at det kan godtgøres over for det andet berørte selskabs ansvarshavende aktuar, at anvendelsen af 19.11 i det konkrete tilfælde vil føre til urimelig behandling af de berørte forsikringsbestande.

Overførselsvilkår, der er fastsat efter denne bestemmelse og som fraviger 19.11, kan af det andet involverede selskab bringes op over for Finanstilsynet.

19.4.4

Udgør den samlede sum af pensionsmidler, der potentielt kan overføres, mindst 5 pct. af et af selskabernes pensionshensættelser, sker overførslen efter denne aftale. Såvel det eller de afgivende selskaber som det modtagende selskab har dog mulighed for at fastsætte visse værn. Det afgivende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i 19.4.5. Det modtagende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i 19.4.6. Også i forhold til muligheden for at indhente helbredsoplysninger gøres særlige regler sig gældende for denne størrelse overførsler, se 19.7.6.

19.4.5

Et afgivende selskab kan gøre fradrag i værdien af de overførte ordninger i det omfang merværdier svarende til den overførte bestand er mindre end de uamortiserede erhvervesomkostninger eller eksempelvis som følge af et kurs- og/eller risikoværn, jf. 19.4.4.

19.4.6

Det modtagende selskab kan eksempelvis opkræve bidrag til solvensdækning eventuelt kombineret med oprettelse af medlemskonti og/eller særlige bonushensættelser, jf. 19.4.4, og regler for tildeling af udbetalings- eller udløbsbonus. Desuden kan der eksempelvis oprettes en særlig bonusgruppe for den overførte bestand, ligesom risikoværn kan være nødvendigt.

19.5 Karenstidsbestemmelser

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

19.6 Forudsætning

Det er en forudsætning for selskabernes pligt til at overføre pensionsmidlerne, at der skal betales pensionsbidrag for den enkelte forsikrede i det modtagende selskab. Aftalen omfatter ikke overførsel af pensionsmidler, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden eller har anmeldt en forsikringsbegivenhed.

19.7 Helbreds vurdering

19.7.1

Det modtagende selskab er forpligtet til at modtage de fremtidige bidragsbetalinger og de tilhørende opsparede pensionsmidler uden helbreds vurdering, såfremt risikodækning i det modtagende selskab ikke afviger væsentlig fra risikodækningen i det afgivende selskab, jf. 19.7.3. Bestemmelsen regulerer også det modtagende selskabs adgang til at indhente nye helbredsoplysninger, hvor forsikrede allerede er antaget.

19.7.2

Det afgivende selskab skal oplyse det modtagende selskab om risikoforløbet for den pensionsordning, som de forsikrede, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, er omfattet af. På baggrund af disse oplysninger skal det modtagende selskab vurdere, på hvilke fælles forsikringsvilkår selskabet vil tilbyde en pensionsordning til de personer, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, jf. dog 19.7.1.

19.7.3

Hvis risikosummen for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab gøre forsikringsvilkårene for den pågældende forsikrede - herunder overførslen af reserver - afhængig af individuelle helbredsoplysninger. Er der valgmuligheder i den nye ordning, skal risikoforøgelsen vurderes i relation til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye ordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for forsikrede uden en tidligere ordning, som skal optages i den nye ordning.

19.7.4

Såfremt det modtagende selskab i henhold til 19.7.3. gør forsikringsvilkårene afhængig af individuelle helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber afvise at overføre pensionsmidler efter pkt. 11 for hele ordningen. Overførslen reguleres i så fald af de almindelige regler for genkøb/overførsler i det eller de afgivende selskaber.

19.7.5

Hvis risikosummen for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab dog gøre forsikringsvilkårene for den del af risikoforøgelsen, der ligger ud over 25 pct., betinget af individuelle helbredsoplysninger, uden at det afgivende selskab under henvisning til 19.7.4. kan afvise at overføre pensionsmidlerne.

19.7.6 Særregel for store overførsler - min. 5 pct. af det modtagende selskabs pensions-hensættelser

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mindst 5 pct. af det modtagende selskabs pensionshensættelser, finder bestemmelserne 19.7.1. til 19.7.5. ikke anvendelse for det modtagende selskab.

Indhenter det modtagende selskab i denne situation helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber imidlertid anvende bestemmelsen i 19.7.4.

19.7.7 Antagelse på helbredsmæssigt dårligere vilkår

Kan forsikrede ikke overføre sin pensionsordning til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

19.7.8

Bestemmelsen i 19.7.7. kan dog ikke tilsidesætte det afgivende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det afgivende selskab.

19.8 Procedure for overførslen

19.8.1

Det påhviler det eller de afgivende selskaber at meddele det modtagende selskab nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning.

19.8.2

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter, at selskabet er blevet bekendt med, at en virksomhedsomdannelse eller -overdragelse har fundet sted, og at selskabet er valgt som det fortsættende selskab at afklare, hvorvidt nærværende aftale kan finde anvendelse i forbindelse med de berørte medarbejders skift af arbejdsgiver og dermed pensionsordning og at rette henvendelse til det eller de afgivende selskaber med anmodning om de nødvendige oplysninger.

19.8.3

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 1 måned efter modtagelsen af den i 19.8.2. nævnte henvendelse at meddele det modtagende selskab de nødvendige oplysninger samt i dialog med det modtagende selskab at afgøre, hvilken størrelse den potentielle overførsel har og dermed, hvilket præcist regelsæt der er gældende for overførslen.

19.8.4

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af de i 19.8.3. nævnte oplysninger at anmode de forsikrede om at afgive samtykke til udveksling af de nødvendige oplysninger. Forsikrede anmodes om at returnere samtykket senest 1 måned efter modtagelsen.

19.8.5

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af samtykket at indhente de nødvendige oplysninger vedrørende den enkelte forsikredes pensionsordning fra det eller de afgivende selskaber.

19.8.6

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 2 måneder efter modtagelsen af de i 19.8.5. nævnte oplysninger at returnere besvarelsen af disse oplysninger.

19.8.7

Det påhviler det modtagende selskab senest 2 måneder efter modtagelsen af de i 19.8.6. nævnte oplysninger at meddele de forsikrede på egne og det eller de afgivende selskabers vegne, om og i givet fald på hvilke vilkår overførslen kan finde sted.

19.8.8

Forsikrede opfordres til at fremsætte sin anmodning om overførsel af pensionsmidler over for det modtagende selskab senest 1 måned efter forsikrede, har modtaget de i 19.8.7. nævnte tilbud. Forsikrede orienteres om konsekvensen af passivitet.

19.8.9

Ønsker forsikrede at overføre pensionsmidlerne, påhviler det det modtagende selskab hurtigst muligt at meddele det til det eller de afgivende selskaber. Meddelelsen må tidligst fremsendes på det tidspunkt, hvor forsikrede er optaget i pensionsordningen i det modtagende pensionselskab.

19.9 Opgørelse af pensionsordningen og overførsel af pensionsmidlerne

19.9.1

Det afgivende selskab skal opgøre pensionsordningen og overføre pensionsmidlerne hurtigst muligt efter, at selskabet har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

19.9.2

Det afgivende selskab skal overføre pensionsmidlerne til det modtagende selskab umiddelbart efter, at pensionsordningen er opgjort. Overførslen skal dog være foretaget allersenenest 5 bankdage efter opgørelsesdatoen. Overtrædes fristen som nævnt i 2. punktum, skal der foretages en ny opgørelse af pensionsordningen.

19.9.3

Uanset 19.9.1. skal pensionsmidlerne overføres allersenenest inden for løbende måned samt én måned efter det tidspunkt, hvor det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

19.10 Overførsel, morarente

19.10.1

I forbindelse med overførslen skal alle relevante oplysninger afgives.

19.10.2

Ved for sen overførsel af pensionsmidler, jf. 19.9.3., skal der tillægges morarente. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge morarente, såfremt renten udgør 100 kr. eller mere. Rentesatsen fastsættes efter reglerne i renteloven . Ligger overførselsdatoen uden for den i 19.9.3., nævnte tidsfrist plus 5 bankdage, beregnes morarente med virkning fra udløb af fristen i 19.9.3. til og med overførselsdatoen.

19.10.3

Morarente efter 19.10.2. skal som udgangspunkt tilskrives den forsikredes pensionsordning, jf. dog 2. punktum. Har det modtagende selskab forrentet de overførte pensionsmidler fra et tidspunkt før overførselsdatoen, er det modtagende selskab berettiget til helt eller delvist at oppebære morarenten som kompensation for renteudgiften. Giver det modtagende selskab tidligst forrentning fra overførselsdagen, skal forsikredes pensionsordning altid have tilført morarenten.

19.11 Pensionsmidlerne, der overføres

19.11.1

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det eller de afgivende selskaber pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning, dog mindst den pågældende ordnings

genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

19.11.2

Ved overførsel af pensionsmidler fra en markedsrente-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

19.11.3

De overførte pensionsmidler, jf. 19.11.1. og 19.11.2., indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab jf. dog 19.11.4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en markedsrente-ordning fratrækkes de handelsomkostninger, der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

19.11.4

Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset 19.11.3., 1. punktum, berettiget til at anvende en del af de overførte pensionsmidler som indskud på særlige bonushensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20, stk. 1, nr. 7.

19.11.5

Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

19.11.6

Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i 19.3. i koncessionen G82 (særregel vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

19.11.7

Ved overførsel af pensionsmidler er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførelse af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales.

19.11.8

Uanset 19.11.1 - 19.11.7., er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

19.12 Vilkår for overførsel

19.12.1

Risikoen i det eller de afgivende selskaber opretholdes uændret efter det eller de afgivende selskabers almindelige regler indtil overførselsdatoen, med mindre andet er aftalt.

19.12.2

Det modtagende selskab skal hurtigst muligt og senest pr. den 1. i måneden efter overførselsdatoen registrere de overførte pensionsmidler, eventuelt reduceret i overensstemmelse med Virksomhedsaftalens regler herom, på forsikredes pensionsordning i det modtagende selskab. Uanset bestemmelsen i 1. punktum har det modtagende selskab dog altid indtil 5 arbejdsdage til gennemførelse af den fornødne registrering.

19.12.3

Bestemmelsen i 19.12.2., 1. punktum, kan dog ikke tilsidesætte det modtagende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det modtagende selskab.

19.12.4

Bliver den forsikrede berettiget til ydelser efter pensionsordningen i det modtagende selskab efter, at selskabet har modtaget pensionsmidlerne fra det afgivende selskab, men inden at selskabet har registreret disse på forsikredes pensionsordning, hæfter selskabet som om, at de overførte pensionsmidler var registreret på berettigelsestidspunktet.

19.13 Andre aftaler

19.13.1

Aftalen forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

19.14 Tilslutning til aftalen

19.14.1

Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orientering samtidig medlemsselskaberne om tilslutningen.

19.15 Opsigelse af aftalen

19.15.1

Et selskab kan opsigte aftalen med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet.

19.15.2

I tilfælde af at det modtagende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger som modtaget efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

19.15.3

I tilfælde af at det afgivende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det afgivende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger som modtaget efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

19.15.4

Opsigelse af tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemselskaberne om opsigelsen.

19.15.5

Efter forelæggelse for Finanstilsynet kan pligter efter denne aftale bortfalde, f.eks. som følge af manglende ligevægt mellem overførsler fra og til selskabet. Dette skal i givet fald meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation samt andre selskaber, der måtte være involveret i påbegyndte overførsler, der berøres heraf.

19.16 Ikrafttrædelse og revision

Aftalen træder i kraft den 1. november 2015 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

Stk. 2. Aftalen gælder ikke virksomhedsomdannelser og overdragelser, der har fundet sted før den 1. november 2015.